

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, fél évre 5 K, negyed évre 2 K 50 fillér. Községek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előjárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: **Fülei Sz. Lajos.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyílt-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-számla 10,489. szám.

KARÁCSONRA.

Irta: *Kossuth Ferenc.*

A hazaszeretet vallásában hit-sorsosainknak üdvözlét!

A szeretet ünnepén, az ország nehéz helyzetében, áldás van a hazán.

Csak néhány napja annak, hogy az egész országgyűlés, a képviselő- s a főrendiház egyaránt, egyhangulag tiltakozott a magyar alkotmány s a törvények megsértése ellen.

Bebizonyult az, amit néhány év előtt alig mertünk volna reményleni, hogy a nemzet egybeforr s a pártok, a haza jogai védelmében nem egymás ellen, hanem egymás mellett állnak.

Megszűnt a régi magyar átok: a pártoskodás; megszűnt a szét-huzás. Bebizonyult, hogy midőn szükség van rá, egy szívvé, egy lélekkel tud lenni az egész nemzet!

Ezt az áldást, mely nagy áldással lehet a nemzet életében, az a nyomor és szenvedés idézte elő, amelylyel megfenyegettek s amelynek az lett a hatása, ami a szenvedésekké mindannyiszor, midőn erős embereket ér.

Megedzi a szenvedőt a szenvedés, de meg nem törí; úgy hat, mint a tűz az aranyra; megtisztítja a jellemet; kiveti a salakot és összeolvasztja azt a mi becses.

Igy történt ez a magyar nemzeti érzelmmel; s ezt az Isten áldása hozta ránk akkor, amidőn legtöbb robbanó anyagot dobott közibénk az önkény, remélve, hogy szétrobban köztünk az összetartás.

Ha lettek volna köztünk kishitűek, akik kételkedhetnének a nemzeti igazság végleges győzelmében, kételyüket eloszlatta volna az a megható jelenség, mely a magyar nemzet iránt a legmélyebb rokonszenvet fogja felkelteni a gondolkodók és érzők sokaságában, az egész világon.

Akinek esze és szive van, meg fogja érteni és meg fogja érzeni azt, hogy nagy igazság lehet a magyar nemzet igazsága, ha úgy tud hatni az egész nemzetre, mint a hogy hatott most a magyarra.

Az alkotmányosság elvének magasztos diadala az, midőn ennek veszélye szenvedélyes el-lentéteket elsimit és ennek védelme egymás mellé állítja az ellenfelet és a barátot.

És vajjon mi lesz most, a

nemzeti érzelm e nagy horderejű megnyilatkozása után? Be fogja-e látni az agg uralkodó, hogy Magyarországot csak a nemzettel lehet kormányozni, de a nemzet ellen soha? Be fogja-e látni, hogy a nemzet csodás mérséklete nem gyöngeség, hanem erő; nem lankadás, hanem kitartás; nem kételkedés, hanem bizalom és törhetetlen hit és akarat? . . . De, Bécs messze van, a királyi polc magas; sokaknak érdeke az, hogy elszigetelve álljon a polc és hogy a magyar király, aki a nemzet szívében élhetne, ha akarna, élete végén a sors által kiírtott családjának romjain, magányosan éljen, meghasonlásban magyar nemzetével.

Olyan tanácsosok környezték eddig, akik oda fejlődtek a helyzetet, hogy a jogvédő kisebbség előbb többséggé, most már a nemzet összeségévé lett.

Ennek dacára a nemzet mindig kész oly kibontakozásra, a mely nem a nemzet megtörésében, nem az alkotmányos jogok megszüntetéséből meritené megvalósulását. A nemzettel szemben több ízben ultimátumot mondott ki az uralkodó, de ezekre a nemzet ultimátumokkal soha nem felelt, hanem megállt a törvény s az alkotmányos jog alapján s ezen kell létre jönni a megoldásnak, a törvényhozás két tényezője közt, ha a megoldás létre jöhet.

A szeretet Istenének születése reményt, hitet, megváltást hozott egykoron. A remény és hit élénken él honfi-szívünkben! Jöjjön hát a megváltás is hazánkra. És jöni fog!

Az országgyűlés elnapolása.

A nagy Danton végperceiben így sóhajtott fel: „Oh! sokkal többet ér szegény halásznak lenni, mint az emberek kormányzásával vesződni!“ Ugyane szavakat, ha nem is mondja, de magában érzi az uralkodó, kit Bécsben folyton gyötörnek a monarchia gondjai. Pedig jó öreg királyunk te megaranyozhatnád életed utolsó éveit s akkor a kormányzásod nem lenne vesződség. Add meg azt, ami a nemzeté s akkor valóban megérdemled a „legalkotmányosabb“ uralkodó elnevezést. Kergesd el Felső Uram a darabont kormányt és egy csapásra meg van oldva minden. Mert a törvénytelen ségek hosszú so-

rozatából, melyeket Fejérváryék egymásra elkövetnek, elég volt már. Megelégette már a nemzet ezt a socialista uralmat és kormányilag jóváhagyott terrort. Mert ugy nem lehet általános választási jogot kivívni, ahogy a hazátlan bitangok teszik. Mellünknek szegeznek a revolvert és azt akarják, hogy velük ordítsuk a „jelszót“. Ugy se lehet jogot kivívni, hogy ha egy törvénytelen alapon álló kormány programjába vesz olyan törvényjavaslatot, melyet sohase akart megvalósítani s most se akar. De azért Kristóffy Dezső uram lovagol még mindig a vesszőparipáján az általános választói jogon. Kristóffy Ezséb már is elkészítette a javaslatot, sőt Kristóffy Titusz szentül hiszi, hogy az ország őt komolyan veszi. Nagyon szép és megható ez a hire. Igazán kár, hogy Kristóffy Rajmond a darabont kormány egyik hátramosztója; neki t. i. Kristóffy Marcellnek szociálistának kellett volna születnie, egy Babelnek, Izsáknak, Marxnak, egy . . . egy Bokányinak. Azonban mivel Kristóffy Anasztász egyszerű halandónak született, így nem lehetett belőle egyéb, mint darabont ügyvivő. Ez a derék Kristóffy Polikárp nem terjeszthette elő törvényjavaslatát, mivel nagyon jól tudta, hogy december 19-én újból elnapolja a Házat az a bizonyos „legkegyelmesebb“ kézirat. Csak a vak nem látja, hogy Kristóffy Cyrillnek esze ágában sincs megvalósítani szándékát, tudja ezt nagyon jól kenyeres pajtásai, a drágalátos Bokányi Jakab és Izrael Dezső, röhögnek is nagyokat a szinfalak mögött s egy cseppet se bánják, ha a feluszított munkáshad és a munkanélküli csöcselék tör, rabol, zuz és rombol. Kristóffy Leandor a főrendező, egy huron pendülve Rudnay-Trepovval mosák kezeiket. Van azonban nemzet, van magyarok Istene, ki nem fogja engedni, hogy Kristóffy Szinplicius és kebelbarátai a politika szinpadán utálatos vásári komédiát játszanak. És ha elsodorná őket, még emlegetni se fogja senki, hogy a belügyek élén állt valamikor egy ember, kit Kristóffy Ezékielnek hívtak.

Az országgyűlés elnapolása immár ez évben ötödször tisztán Kristóffy-Fejérváryék munkája. A nemzet akaratát nem érvényesítik, hanem az elnapo-

lášhoz, ehhez a régi évszázados osztrák politikához fordulnak. Ha valami nincs inyökre a kedves bécsieknek, bezárják az országgyűlést. Érdekes, hogy mióta a Habsburgok birják a magyar trónt, hányszor tartottak országgyűlést az elmúlt századokban. Nem lesz érdektelen, ha történelmi visszpillantást tesztek erre. Szomorú visszpillantás ez, de legalább világot vet az eddigi „alkotmányos“ uralkodókra.

A 18. és 19. században (kezdve a kalapos király, II. József korszakát, ki egyetlen országgyűlést se tartott) mindössze husz országgyűlést tartottak. I. József király 1708. február 29-én hívta egybe a követeket, a mely országgyűlés elnapolásokkal együtt 1712-től 1714. szeptember 8-ig tartott. Nem kevesebb, mint 136 törvényt szentesített ekkor 1715. január 10-én. A második országgyűlés 1722. június 20-án hivatott egybe és egy évig, 1723. június 19-ig tartott, mikor meglehetősen bőtermése vala a törvényeknek, mivel 129-et szentesített az uralkodó. A harmadik országgyűlést 1728. május 17-én hívták egybe és 1729. november 20-án 50 törvénnyel zárták be. Mária Terézia (vagy igazság szerint a történelem alapján II. Mária) három országgyűlést tartott. Hallatlan dolog! 40 évi uralkodás alatt csak három. Persze a magyar megszávalt neki tücsköt-bogarat, hát nem volt szükség a parlamentre. Az elsőt 1741. május 14-én hívta egybe a királynő s 5 hónap és 15 nap mulva, vagyis október 29-én 70 törvény szentesítésével berekesztette. A második országgyűlést 1751. április 18-án hívta egybe, mely csak 4 hónap és 9 napig tartott és augusztus 27-én véget ért. A harmadik országgyűlés 1764. június 17-én nyílt meg és 9 hónap és 2 nap mulva, 1765. március 17-én 47 törvénnyel záródott be. II. Lipót magyar király egy országgyűlést tartott, azonban, mivel csak két évig uralkodott, ez elég — sok volt. 1790. június 20-án Budára hívta össze az országgyűlést, a „Tekintetes Karokat és Rendeket“, később aztán Pozsonyba tette át az országgyűlések színhelyét és 1791. március 12-én 74 törvény megalkotásával berekesztette. Ő szentesítette a nevezetes 1790. és 1791. alaptörvényeinket, kora halála volt az oka, hogy e törvények mélyebb gyökeret nem vertek. Utódja, I. Ferenc király 9 országgyűlést tartott. Az elsőt 1792. május 20-án hívta egybe Budára, mely azonban csak 1 hónapig és 6 napig tartott és 22 törvényt alkotott.

A második országgyűlés 1796 november 6-ára volt egybehívva, de ez is csak egy hónapig és 4 napig tartott s ugyanazon év december 20-án berekesztették. Ugyanekkor hoztak egy fontos törvényt, melynél fogva József főherceg az ország nádorává lón kinevezve, ezenkívül megszüntették 50 ezer újoncot, 2 millió 40 ezer mérő rozst, 3 millió 760 ezer mérő zabot, 20 ezer ökröt és 10 ezer lovat. A harmadik országgyűlést 1802. május 2-ára hívta egybe és 5 hónap, 29 nap után 24 törvény megszavazása után berekesztette. A negyedik országgyűlést 1805. október 12-én hívta egybe, mely azonban csak 26 napig tartott. Mégis 8 törvényt alkottak e rövid idő alatt. Az ötödiket 1807. április 5-én Budára hívta egybe és 8 hónap, 10 nap múlva, december 15-én csekély 32 törvény szentesítésével berekesztette. A hatodikat 1808. aug. 28-án hívta egybe és 2 hónap, 9 nap múlva november 5-én 9 törvénnyel súlyosbítva berekesztette. A hetedik országgyűlést 1811. aug. 25-re hívta egybe és 9 hónap, 1 nap után 1812. május 26-án 5 törvény alkotásával berekesztette. A nyolcadikat 1825. szept. 11-én hívta egybe, tehát 13 évre rá és 1827. aug. 18-án, majd két év után, 45 törvénnyel szentesítve berekesztette. A kilencedik országgyűlést 1830. szept. 8-ra lón egybehívva és 3 hónap, 12 nap múlva december 20-án 17 törvény alkotásával berekesztette. V-ik Ferdinánd király öt országgyűlést tartott. 1832. szeptember 16-án hívta egybe az elsőt, mely 3 évig, 4 hónapig és 10 napig tartott, 1836. május 2-án 49 részben magyar és latin nyelven írt törvények szentesítésével ért véget. A második országgyűlést 1839. június 2-ára hívta egybe és 11 hónap és 11 nap múlva 1840. május 13-án 55 törvénnyel berekesztette. A harmadikat 1843. július havában hívta egybe és 1845. év elején berekesztette; tartott még 1847. és 1848. ápr. 11-én, mikor a Kossuth által készített törvényeket szentesítette. 1848-49-iki szabadságharc után jött Haynau, Bach és Schmerling a leg-

ridegebb abszolútizmussal s így az alkotmányos parlamenti élet szünetelt. Csak 1861-ben, mikor kissé szorult a kapca, akkor hívta egybe Ferenc József akkori osztrák császár az országgyűlést, azonban még abban az évben véget ért, mivel az októberi diploma után az országgyűlés feliratában kért ohajok nem teljesítettek. 1865-ben ismét összehívták a parlamentet, végre Königrätz után 1867-ben alkotmányt kaptunk. 1869. óta rendes parlamenti életünk volt. Egész 1887-ig 3 évi, 1892-től pedig 5 évi képviseléválasztási ciklusokkal.

Hogy azonban, dacára a fennálló alkotmányos törvényeknek, miért bénítják meg az országgyűlés működését s miért napoltatják el a reakcionárius kormányok a képviselőházat, illetve az országgyűlést, azt csak azok tudják, kik az osztrák hagyományos politikát évszázadok óta a történelemből ismerik. Nem csoda különben, ha ezt a politikát merik bátran követni, mert *miig akad magyar ember, — mint fentebb fejtegettem — ki kész eszköze a kamarillának,* addig ne csodáljuk, ha többé-kevésbé sikerrel alkalmazzák ellenünk a gúggesimnt rendszabályokat.

Mig akadnak gyászvitézek, kik a megyék letérésére vállalkoznak, mint „főispánok“, mig találkozik mindig egynehány hitvány ember, ki az ily kreaturákat installálni akarja, addig — ismétlem — ne csodálkozzunk, ha Bécsben még mindig hisznek abban, hogy e nemzetet lehet törni. Adja Isten, hogy az újév meghozza a nemzetnek a várt békét, de nem áldozatok és jogfeladások árán, hanem ezeréves multunkhoz méltó jogos kívánságok teljesítésével.

K. Mártonffy Imre.

— Kossuth újévi nyilatkozata.
Kossuth Ferenc — bir szerint — tegnap ismét József-körúti lakására költözött és ott fogadja pártját is

újévi üdvözlésre. A baloldal köreiben mozgalom indult meg, hogy Kossuth Ferencet ezuttal ne csak a függetlenségi párt, hanem az egész koalíció testületileg üdvözölje ilyen módon Kossuth Ferencnek alkalmat akarnak adni, ne csupán mint függetlenségi-párti vezér, hanem mint az egész baloldal elnöke, tegyen nyilatkozatot az ujesztendő első napján. Az ilyen, a parlamenti majoritás nevében elhangzott nyilatkozat teljes súlylyal esik a politika mérlegebe és irányt szab a koalíció további egyöntetű küzdelmének.

A politikai helyzetről.

Az országgyűlés elnapolása.

A király a közelmúltban ötöd-ször napolja el az országgyűlést, a hasonló viszonyok közt tengődő angolok parlamentjét Károly, annak idején tizenegyszer oszlatta fel. Mi még messze vagyunk az angoloktól, egyhamar aligha érjük utól.

Ott a rövid, felosztott parlament után csakhamar következett a hosszú parlament, mely kimondotta a Strafford gróf lefejeztetését, majd ugyan e sorsra juttatta Károlyt is. Mi pedig, az indulatos magyar nép — mindig megtartottuk higgadságunkat, megmaradunk a törvényesség terén, arról leghevesebb támadásra, ingerkedésre sem távoztunk. Ösmeretes Goluchowskinak a király nevében tett béke követelése, hogy a nemzet a törvénytelenül megkötött vám- és kereskedelmi szerződéseket fogadja el, a hadseregben mondjon le minden követeléséről, e mellett tegyen kötelező ígéretet az iránt, hogy busz évig nem gördit semmi akadályt sem a felemelendő újonclétszám, sem a felemelendő hadügyi költségvetés elé s állítsa vissza azt a statusquot, a mi a januári választásokat megelőzte. Ezekhez hozzájárul a kormány törvénytelen, önkényű eljárása, lelkiismeretlen lázításai, most az új elnapolás. És a nemzet megható egyhangúsággal, büszke önérzettel nyilatkozik a béke mellett. Egyhangú határozattal mondja ki, hogy „csupán azért veszi tudomásul az elnapoló királyi leiratot és alkalmazkodik annak rendelkezéseire, mert nem akar a törvényhozás két tényezője közt olyan helyzetet teremteni, mely a köztük való alkalmas érintkezést jövőben nagyon megnehezítené“.

Meglepő jelenet volt, hogy Apponyi gróf javaslatát fogadta el nem csak a koalíciós ellenzék minden egyes tagja, de elfogadja e helyzetet megteremtő szabadelvű part is. És hogy az egyhangúságot mi se zavarja, a három szal haladó-párti képviselő az oláh képviselőkkel eltávoznak.

A nemzet meglepő nagynak mutatkozott be. Nyugodtsággal mutatta ki, hogy töresre a dolgot nem viszi, de mint a fejedelmi akarattal egyenrangú, az előtt meg nem hajlik. Olyan megoldást, mely a nemzet letörésen alapul, abszolútizmust jelent. A békének csak egy alapja lehet, amely megnyugtatója az országot és ez az ország jogainak respektálása. Ellenkező uton haladva, a nemzetet mint ellenséget fogja magával szembe találni, azt a nemzetet, mely most még a gonosz tanácsadóknak tudja be a törvénytelenek hosszú lánolatát, de igen könnyen össze fogja zavarni a tanács fogadóval.

Kormánylemondási komédiák.

Az országgyűlés egyhangúlag tiltakozik az elnapolás ellen. Szapári Pal gróf fümei kormányzó lemond állásáról. Lukács György kultuszminiszter és vele Bihar honvédelmi miniszter megtagadják a Fejérváryval való közösséget. Valamit Fejérvárynak is tenni kell, lemond, de még lemondás előtt megfogalmazza a királyi nyilatkozatot, hogy „a lemondást a jelenlegi politikai viszonyok közt ezidő szerint el nem fogadhatom“.

A magyar lapok szerint komédiázás es ha valami komolyság van benne, csak az, hogy a Lukács kiválasztása bekövetkezett részleges válságot fedezzek. A bécsi lapok szerint a parlament egyhangú bizalmatlansággal szemben a király bizalmat akarta kifejtetni. Nézetünk szerint a kormányzás terhére esik a 73 éves tábornagy-nak és lehetőleg minden alkalmat megragad, hogy a föltetlenül ránevezve kellemetlen szolgálóból meneküljön. De a király a mostani viszonyok között nem találhat még egy olyan vállalkozót, ki a nemzet és király köze állva, támadás és guny tárgyának tegye ki magát. Nem fogadja el a lemondást, mert ha ló nincs, számár is jó. Már pedig valaki kell huzza az ország csikorgó szekerét.

Abszolútisztikus mozzanatok.

Kristóffy belügyér utasította a főispánokat, hogy *terjesszék fel hozzá*

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCÁJA.

Az Isten tudja, kinek adjon gyermeket.

A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárcája.
Írta: FÜLEI SZ. LAJOS.

Amilyen egykedvű, sőt mogorva ember Gerendi, éppen oly eleven, kedélyes a felesége. Aki ezt a csinos asszonyt vidám csevegés közt látja, el se hiszi, hogy háta megett már négy évtized van. Deris, sugárzó most is, mint mikor még a leányos álmok boldog reményei hinték tele virággal az utat. Férjét, kit a bürokratikus élet nagyon megviselt, vig kedélyével, a jó feleség és gazdaasszony körültekintő okosságával vidámítja, gyógyíttatja. Gerendiék csendes, boldog élete eléggé bizonyítja, hogy a szerény hivatalnoki állásnak is megelégedést biztosít az a nyugalmas otthon, melynek lelke csak egy jó házinő lehet.

Kár, igazán nagy kár, vélték sokan, hogy Gerendiék csendes háztáját egy-két gyermek vidám kacagása élénkebbé nem tette. Nem volt gyermekük. Talán ez is nyomta a Gerendi lelkét. Felesége is sokszor sóhajtott fel előttem:

— Bár az Isten adott volna nekünk is egy-két apróságot! Oh, a

gyermek az élet virága, a szeretet édes gyümölcse, a föld anyyala:
— Ha nem adott, segíteni lehet, Asszonyom!

— S hogyan gondolja ezt?
— Hát, kérem, fogadjanak örökbe gyermeket. Ez igen természetes. Ime ott van a Fehérkereszt-egyesület. Minden évben kiosztja a maga apátlan-nyáttalan árváit. Válogathat ott magának szépet, okosat, kedveset, annyit, amennyi csak kell. Ezek is mosolygó angyalok; ezeknek is van ölelő karjuk szerető szívük...
— Igaza van önnek. De lássa, az ily módon fogadott gyermeknél mégis hiányzik a vérség köteléke s ki tudja, ismeretlen szülőinek, minő rossz természetű, faji jellege törhet elő benne évek multán. Ennélfogva a ráfordított fáradság eredménytelen lenne.

— Megtörténhetik, — feleltem — de minden legtöbbszörre a neveléstől függ. Egyébiránt, ha kegyedet a gyermek bizonytalan származása aggasztja, akkor a rokonság köréből válasszanak. Ezek közül, azt hiszem örökbe fogadhatnának.
— Férjem testvérének vannak ugyan gyermekei, de Isten mentsen, hogy efféle kívánsággal álljunk elő a sógoromnak. Rajong a gyermekeiért s úgy tekinti őket, mint a napfényt, mely gondjainak felhőit elűzi. Higgye

el, annyira szereti ő a gyermekeit, hogy kérésünket kereken visszautasítaná.

Ez a beszélgetésünk karácson előtt volt. Gerendiné, régi szokásához híven, most is szép karácsonfát állított fel lakásukban. Telerakta almával, dióval, cukorkákkal. Mikor pedig eljött a szent est, férje társainak gyermekeit összegyűjtve, boldogan osztotta ki sok csecsebecsét... Sokan azt jegyezték meg, hogy Gerendiné — mint valami udvari dáma — pózol a jótékonyágával. Hiuság vezeti ebben is, hogy nemes szívét dicsőítsék. En az ilyen feltevéseket rágalomnak tartottam. Oh, ez a Gerendiné szereti a gyermekeket! Igazán kár, hogy ilyen áldott lelkű asszonynak nincs gyermeke!

Multak a napok. Augusztus hóban szabadságidőmet a Székelyföldön töltöttem. A sok rokon, barát, ismerős között egyszer egyik volt osztálytársammal kerültem össze, aki egyebek közt szomorúan beszélt el, hogy falujok tanítóját eltemették. Hat kiskoru árva sirtja. Egyébként is kár érte, — mondá — mert ez a Gerendi igen derék, becsületes ember volt.

— Gerendi? — kérdém meglepetve. Ennek a Gerendinek van-e valami rokona Budapesten?

— De igen. Egy édes testvérbátyja, valami számtanácsos s mint mond-

ják, elég jó anyagi viszonyok közt él.

— Barátom, ez a hír kapóra jön. Ezt a Gerendit és feleségét jól ismerem. A gyermekekért élnek-halnak. S mert gyermekeik nincsenek, most már alkalom nyílik, hogy az elhunyt tanító szegény árvái közül egyet vagy kettőt gondviselő szárnyaik alá vegyenek. Oh, az a Gerendiné valóság-gal angyal, ki rajong a gyermekekért.

— Csalódot, barátom! Ime olvasd ezt a levelet, melyet a napokban kaptam az anyai-lelkű Gerendinétől, ki annyira rajong a gyermekekért:

Tisztelt Uram! Szomoruan értesültünk férjem testvérének haláláról. Nagyon fáj az is, hogy a fentförgő körülmények miatt, temetésére sem mehetünk el. Ami sógorom árváinak sorsát illeti, bizony nem vagyunk abban a helyzetben, hogy valamelyiket magunkhoz vehessük és neveljük. Nagy szerencse, ha az árvák közül egyiket, másikat árvaházakban elhelyezni sikerül Önöknek. Az Isten is megáldja érte!

Budapest, 1904 július 25.

Gerendi Leokádia.

Szomoruan csalódtam. Oh mert az igaz nő munkaerejének legszebb, legjobb értékesítése a gyermek körül fordul meg...

Az Isten tudja, kinek adjon gyermeket!

t, hogy Ap-
fogadta el
ellenzék min-
elfogadja e
szabadelvü
nyhanguságot
szal haladó-
képviselők-

magynak mu-
ggal mutatta
dolgot nem
mi akarattal
eg nem haj-
nely a nem-
bsolitizmust
egy alapja
atja az or-
g jogainak
uton ha-
t ellenségét
alálni, azt a
ég a gonosz
a törvény-
colatát, de
zja zavarni

omédiák.

egyhangulag
ellen. Szá-
kormányzó
és György
Bihari hon-
tagadják a
összeget. Va-
tenni kell,
ondás előtt
lyi nyilat-
ndást a je-
nyok közt
adhatom.

int komé-
nolyság van
Lukács ki-
kezelt rész-
k. A bécsi
nt egyhangu
mben a ki-
fejteni. Né-
nyzás ter-
szernagy-
alkalmat
nül ránézve
menekül-
tani visz-
at még egy
nemzet és
ás és guny
t. Nem fo-
mert ha ló
r pedig va-
g csikorgó

vanatok.

ította a fő-
el hozzá

okok közt él.
kapóra jön.
gét jól is-
nek-halnak.
enek, most
az elhunyt
egyvet vagy
aik alá ve-
nal valóság-
ermekéért.
lme olvasd
okban kap-
dinéttől, ki
ekért:

an értesül-
haláláról.
a fenforgó
ésése sem
n árváinak
vagyunk
valamelyi-
és nevel-
árvák kö-
aházakban
k. Az Isten

5.

eküdia.

Oh mert az
szébb, leg-
nek körül

djon gyer-

A „SZÉKELY-UDVARHELY”

KARÁCSONI MELLEKLETE

Karácson.

A szeretet ünnepénél öregebb a szeretet parancsolata, mely a betlehemi kriptában elhangzott zsolozsmák ihletes énekeiből sejtelmesen üdvözölt bennünket. Kiválogatott nemzetek szinte bejött családi szeretet, a forró óhajlás: övéket megvédeni és sorsukat javítani, még nem elegendő egyeseket erkölcsileg magásra, a közt nagyra emelni; peszsimisták még megtagadták dicséretüket a szeretet tanúsításától is, azzal érvelvén, hogy annak jótékony visszahatása lévén a saját énre, tulajdonképpen nem is nemes cselekedet. Ha tehát a családi szeretet a legkorábbi történelmi idők óta, sőt valószínűleg még régebben is, magától értetődő dolog, ha az apa, még az ösfoglalkozások idejében, vadászati zsákmányát hazahozta feleségének és gyermekeinek, ha az első anya, fájdalomban született gyermekét, előző példa nélkül, alighanem ép oly édes mosolylyal szoritotta kebléhez, mint akármelyik később született leánya: ugy ebben csak a nagyobb szeretet csirája rejlik, mely magja az idők ölében szunynyadó mindeneket átölölő emberszeretnek.

S így az idő feltartóztathatlan lépésekben, évezredekben át bizonyos pontig folytatta művét és dicsekedhetnék sikereivel, ha a valódi nagyság általában dicsekedő természetű volna. A családból kis község kerül ki és sok ilyen községből lett az állam. Az átlagemberek többsége azonban csakhamar elhagyhatta a kiválóak álláspontját, a kik a szeretet ragasztó erejével akarták egytáratani a világot. Még csak a szűkebb község törvénye se bizonyult annyira szilárdnak, hogy a részeket egymással összekösse, őket együvé vezesse, ha azok egyszer elváltak egymástól. A jóságos atyai kéz azonban, mely a világ mindenségét vezeti, az évszázadok folyamán, ha mindjárt hosszabb időközökben is, a magasabb erkölcsi parancsolat hirdetőit küldte a földre, vagy oly sorsot juttatott az embereknek, mely annyira meggyőző, annyira érzékeny volt, hogy meg kellett látniok, mikép az egyesek nem küzdhetnek ellene, a higgadt ész nem győzedelmeskedhetik felette és csak a szeretet hatalmával lehet ellene fellépni; a szeretet, mely gyakran oly soká szundikál a szivben, mintha nem is volna életrevaló és hirtelen nyájas derűséggel lép elő, mint tavaszszal a hó alól az elrejtett virágocskák.

Szűkebb körökben uralkodik a szeretet, az ég e gyermeke, a boldog karácsoni időben. Am nemcsak

a saját otthonunkat disziti, elhatol a legutolsó utcáig; nyomát követeljük mindenütt, ahol együtt vannak, kiknek se házuk, se telkük, se szülejük, se gyámolójuk, sőt még azoknál is, kiknél hiányzik az értelmiség, hogy eszük tökéletességével köszönthessék azt a napsugarat, melyet a menny szülöttje: a szeretet küld nekik.

Nekünk, az újabb kor gyermekeinek, nem újdonság a béke és a szeretet üzenete; kihirdették nekünk mindig újból, mindig érthetőbben s mind világosabb lett, a mennyivel közelebb hozott testi szemünk elé. Mind könnyebben érthetővé vált az üzenet, csak hogy sajnos, nem derűs viszonyok közepette; ám megtagadásából is becsülni tanultuk. Nagyon jól tudjuk, mit vétkeztek egy idő óta hazánk ellen; nem háboru vagy járvány, nem a víz vagy tűz hullámai pusztították hazánkat. Természeti törvény, hogy a sirokból új élet kel s ha az elemek pusztítanak, úgy segítenek ismét alkotni; a hol azonban ideális javakat semmisítenek meg, a hol megrontják a felebaráti szeretet, az összetartozandóság, a testvériség érzetét, ott kételkedni kellene a jövőben, ha nem biznánk ama virág csodaerejében, mely salak és jég alatt mégis csak titokban csirázik és a kellő pillanatban ki fog hajtani.

Mi magyarok nem akarjuk nélkülözni a szeretet bűvös hatalmát s nem akarunk kizárólag a szükség-szerűség törvényében és az életfenntartási ösztönben bizni. Sőt biztosan reméljük, hogy a szeretet ősi ünnepe részünkre a rég várt béke ünnepévé fog válni s ebben a reményben összes olvasóinknak és jóakaróinknak boldog karácsoni ünnepeket kívánunk.

Karácson napján.

Mosoly ül az ajkon, derű a szemekben,
Közleg, mindjárt itt lesz a karácson este;
Játszanak a gyermekek s susognak szeliden,
A mamának titkát egyikök kileste,
S most arról susognak...

Kinn komor hideg van, benn vidám melegség,
Mesét mond a mama a jó gyermekeknek;
Olyan szépen ülnek s hallgatják a mesét,
— S a mint máskor szoktak, most nem is
Mindenik oly jó most... [csevegnek];

— S im, eljött az este: ott a karácsonfa
Az asztalon, dusan megterhelt ágakkal;
Arany dió s kalács van rajok fonva;
Nézik a kicsinyek, nézik áhitattal
S hozzányulni félnek...

S midőn körülnéztek, elteszik holnapra,
„Holnap — mond a papa — a jók osztot-
[hatnak].”

„En is jó leszék” — szól apraja, nagyja,
— S aztán van dolga a kalácsnak s diónak,
S megered a játék...

S összeül a család egy kicsiny szobába,
Mely tágas teremné válik a kedélytől...
A mi pedig gond volt, a most messzeszálla,
Lelkük megtelik a legszentebb örömtől —
S mily dusak! — most látják.

— Mosoly ül az ajkon derű a szemekben...
Ki látott még ennél megragadóbb képet?
Ki ne lelne üdvöt s boldogságot ebben?
Tekintsétek! hisz ez a családi élet
Meleg szentegyháza!

— Üdvözlégy karácson! menj oh házról-
[házra],
Vigasztald az árvát, segíts a szegényen...
Áldjad meg a jókat és őket megáldva,
Hintsd el az erkölcsnek magvát szerteszéllyel
Az egész világba!

Az aradi tizenhárom.

Irta: GAGYHY DÉNES.

„Hős vértől pirosult gyásztér, só-
hajtvá köszöntlek!”

Fájó és elfojtott sóhajlásom száll feléd, te vérről áztatott, virágos róna, te leggyászosabb Golgotája az utolsó évszázadnak, hol egy nemzet legendás hősei, vitéz daliák omoltak porba a bosszu fegyverétől, dicsőtelen halált szenvedve a népszabadságért, a nemzeti alkotmányért, a haza függetlenségéért! Hős vezérek, kik száz csatában vezették csapatokat diadalra, kik megnevezték a szívvel tekintettek ezerszer a halál szemébe: úgy kellett kimulniok e világból, miként az utonállók bünteti a törvény keze, — erőszakosan megláncolt kezekkel, bitófán s az utolsó pillanatban is marcona katonák fegyvere zörgött mellettük s a térdeplő szerzetes és az imádkozó prédikátor „Üdvözlégy”-e és „Miatyánk”-ja sutogott csak a borzalmas némaságban, míg hősi lelkük — lerázva magukról mindent, ami földi — az örökélet hazájába megtért. Akik hozzájuk tartoztak, övéik voltak, kikhez ezen a világon barátság, rokonság, szeretet, vagy tán a legmélyesébb szerelem fűzte — messze voltak tőlük mindnyájan: az utolsó baráti kézzorítást, az anya bucsuölését és zokogó sirását, a hitves és az árvagyermek fájdalmas fohását, a titkos szerelmes elsápadt arcát, könnyező tekintetét, végső csókját — nem hallhatták, nem láthatták, nem érezhették. Egymagukban vigasztalanul kellett meghalniok, romjai alatt annak az országnak, az ő édes hazájuknak, melynek védelméért, melynek megmentéséért, esküt törve, halálos veszedelmek között szökve, szerencsét, hirt, dicsőséget, boldogságot odahagyva, kardot ragadtak, zászlót emeltek, hogy mindenüket, mijök csak van, az utolsó csepp vérig, feláldozzák. És most mindabból a sok szép reményből, édes ábrándokból, — nagy és fényes tefekből nem maradt más számukra, mint egy felfelé meredő, izmos faszlop, melyen a bakó kötele lógott, egy félméter mély sánc, melyre tizenhat gránátos töltött puskájának csöve nézett és egy-egy öt láb hosszú, keskeny sűrűdör, hová ko-

porsó nélkül, meztelenül dobták bele kegyetlen szívvél, miután elvégezte gyászos munkáját a brünni hóhér és a halálítéletet végrehajtó katonák fegyvere eldördült.

Nem adatott megérniök a hős tábornokoknak, hogy aznap küzdelem és fényes diadal eredménye gyanánt egy végső, nagy csatában, melyre minden magyar kar egyesül, — az általuk védelmezett és imádot szent eszme, a szabad Magyarország eszméje megvalósuljon. Éppen ellenkezőleg történt. Egyszerre, egy pillanat alatt lett vége mindennek, amit eddig elérniök, kivívniok sikerült: egyetlen kardcsapás, egyetlen ágyudőrej nélkül fordult ki a nemzet kezéből a fegyver — talán árulásból, talán nemes indokok alapján, hogy ne folyjon hiába még több vér, talán gyávaságból, amely meghalni nem mer, nem tud, nem akar, vagy talán a magyar ősi büne támadt fel újra s a visszavonás, pártosság idézte fel a világsi katasztrófát, — ki tudná azt végképen és igazságosan megállapítani?

1849. augusztus 13-án történt, hogy Görgei Arthur serege letette a fegyvert Rüdiger orosz tábornok előtt. A kapituláció pontjai közé tartozott a magyar vezér azon feltétele is, hogy seregének tisztjei és katonái szabadon elvonulhassanak és háztűzhelyükhöz akadálytalanul visszatérhessenek. Az orosz hadparancsnok meg is ígérte a kívánság teljesítését, azonban az osztrák hadvezetőség, amint a muszka sereg segítségével megint urrá lett hazánkban, nem sokat törődött a becsületszó kérdésével, hanem mindazon nevesebb tiszteteket és tábornokokat, kiknek nem volt idejük vagy nem is akartak Kossuthal tartani és külföldre menekülni, csalárdul elfogatta Görgei kivételével és az aradi vár tömlőceibe záratta.

Az osztrák fővezér Haynau tábornok volt (kinek nevét, ha magyar ember hallja, fejébe szalad a vér, öklöbe szorul a keze, mert alig van valaki, kinek családjára gyászt ne hozott volna kegyetlen ítéleteivel) — mint a bosszuálló nemezis, úgy tűnik fel az ország fővárosában, Pesten. Teljhatalmu kormányzó, egy intésétől függ élet és halál, ura a szabadságnak és börtönnek. Parancsára haditörvényszék elé állítják Magyarország első felelős miniszterelnökét, Gróf Batthyány Lajost és halálra ítélik, 1849. október 6-án, Pesten főlötötték. Ugyanezen a napon történt a legfertelmesebb mérsárlás, aminőt a világtörténelem csak keveset jegyzett fel, Aradon a várban. Itt volt elzárva szabadságharcunk tizen-

három tábornoka: Kiss Ernő, Gróf Vécsey Károly, Aulich Lajos, Damjanics János, Dessewffy Arisztid, Knezić Károly, Lahner György, Gróf Leiningen Károly, Nagy Sándor, Pöltemberg Ernő, Török Ignác, Lázár Ernő és Schweidel József. A vár közepén egy nagy négyszögű kaszárnya emelkedett és ennek kazamatáiba, hat-hét lépés hosszú cellákba voltak elhelyezve. A legszigorúbb őrizet alatt tartották; sem egymással, sem idegennel nem volt szabad érintkezniök, vagy valakinek levelet írniök.

Elfogatásuk után azonnal megindították ellenük a hadbíróági eljárást és a tárgyalások alatt egyenként fogták vallatóra. Nem sokat tudott meg tőlük a katonai auditor: valamennyien azt felelték, hogy nem érzik magukat bűnösnek, mert a legszentebb isteni parancsnak és lelkiismereti meggyőződésüknek engedelmeskedtek, midőn hazájuk hívó szavára fegyvert ragadtak és csatára szálltak. A hadbíróság sem tekintőrizott sokat, mert bűnösöknek mondotta ki lázadásban, esküszegésben, miután nagyrészüket az osztrák hadseregben viselt magasabb rangú katonatiszti állást. Ennek a büntetése pedig: halál volt, golyótól, vagy bitófán — durch Pulver und Blei, durch Strang — amint az ítélet erre vonatkozó kitétele hangzik.

Mert nem mindnyáját akasztották fel, négyüket — Kiss Ernőt, Dessewffyt, Lázárt és Schweidelt — „kegyelemből” föbelőtték. A Haynautól megerősített ítélet október 4-én érkezett le, Howiger várparancsnok kezéhez, aki azonnal hozzá is kezdett a kivégzés előkészületeihez. Másnap — 5-én — reggel 5 órakor, két zászlóaljából képezett négyszög közepén felolvassák a foglyok előtt a halálos ítéletet. Egykedvűen, némán fogadták a rettenő sors közlését, egy arcizuk sem rándult meg, nehogy gyávának higye az ellenség és gunyolja érte, vagy megindultságát meglássa és öröme teljék szenvedéseiben.

Az ítélet végrehajtását október 6-ikának reggeli 6 órájára tűzték ki, mely alkalomkor az egész várórség fegyverbe állott és a kivégzéshez a Wocher-zászlóaljat rendelték ki Tichy őrnagy parancsnoksága alatt.

Amint az ítéletet a tábornokoknak tudtul adták, a siralomházi időre lelkészeket adtak melléjük, aki őket meggyóntassa, vagy feladja az Ur vacsoráját. A katolikus vallású vezérek mellé a minorita zárda főnöke, Kosztha Tibor négy szerzetest rendelt ki, Dessewffy és gróf Leiningent — akik ketten voltak reformátusok — Baló Béni aradi ref. lelkész vigasztalta és készítette elő a közeli másvilági életre, Damjanics pedig — aki egyedül volt görög keleti vallású — Szombathy István szerb pap társaságában töltötte az utolsó éjszakát. Magukba szállva, Istennel és az emberekkel megbékélve, megbocsátva mindazoknak, akik vétettek nekik, magánügyeik elrendezésével foglalkoznak az új folyamán. A legtöbb levelet ír nejének, barátainak és ereklje gyanánt mellékel levelehez egy-egy csekély értékű, egyszerű emléktárgyat. Ha az ember elol-

vassa e levelek valamelyikét, nincs tán olyan kemény szív, amely meg ne indulna és olyan kiszáradt szem, amely könybe ne lábadna a lélek legmélyéig ható, minden nemesebb érzést és indulatot felzaklató panaszos, fájó Istenhozzád hallatára, melylyel a halni készülő vértanu bucsut veszen.

Lázár Vilmos így ír nejének: „En keresztül vívtam az élet-halál tusáját. — én meg fogok halni, mint férfihoz illik. Szívem, a szegény, mely éretted fog dobogni utolsó ütéseiig és tisztó szerelmem, nálad maradnak. Én nem akarom átkozni a végzetet, nem senkit — én boldogító szerelmedben öt évet és majd két hónapot éltem — és ezen idő vigaszul szolgál, midőn már el kell hagyni e földi pályát.”

Van-e valaki, aki meg ne remegne, van-e, aki fel ne sóhajtana és egy könyvet ne ejtene e néhány sor hallatára?

Schweidel Józsefnek még egy utolsó, nagy kérése volna a várparancsnokhoz. Az, hogy engedné meg: hadd ölelhesse fiát még egyszer keblére és elbucszhassék tőle, személyesen adhassa át apai áldását. Mert a fiu is ott van az aradi várban, a többi magyar rabok között, mivel apja hadseregében, mint hadnagy szolgált; de bár itt van, még sem tudott találkozni vele egy pillanatra sem. Kérését azonban rideg szívtelenséggel, mereven visszautasították.

Felvirradt 6-ika reggele. Komor, felhős, hűvös idő volt. Egynegyed hatkor dobpergés mellett érkezett a Wocher-ezred kirendelt zászlóalja. Felhatkor a golyóra ítéltet — Kiss Ernőt, Dessewffyt, Schweidelt és Lázárt — elővezették ce láikból a főörház elé. Mind a négyen polgári ruhába voltak öltözve. Mindenik mellett egy lelkész, oldalt nyolcnyolc szuronyos katona. A szomorú menet megindult. A várkapun kikerve, az első sánca bekanyarodott és ott megállott. Itt volt a vesztőhely. Mielőtt szemüket bekötnék és letérdelnének a halál elé: Schweidel tábornok egy kis keresztet vesz elő és átnyújtja az öt vigasztaló Bardócz szerzetesnek:

— Tisztelendő ur, ime ez a fesszület, melyet boldogult anyámtól örököltem. Még a harcok zajában is mindenkor velem volt. Kérem, adja át a fiamnak.

A pap zokogva vette át az emléket és ígérte, hogy teljesíti kívánságát.

Dessewffy, a büszke magyar nemes, akit megtörni nem tudott sem szenvedés sem a halál gondolata, nyugodtan, előkelő hidegvérrel szól oda az oldalán lépkedő tiszteleteshez:

— Kérem, adja át nőmnek bucsúüdvözetemet.

De hangzik a parancsnok vezényszava, az elítéltek letérdelnek, egymástól négy lépésre, a gránátosok három lépés távolságra eléjük állanak és eldördül egy kardintésre a tizenhat lövés. Lázár, Dessewffy és Schweidel, arcrabuknak, de Kiss Ernő csak karjaira esik, küzködik a halállal. Egy újabb, jól irányzott lövés őt is elnémitja végkép.

A kivégzés után ott maradnak mind a négyen, temetetlenül addig, míg társaikkal is nem végez a bakó.

A bitóra ítélteteket átvezetik Ujarad és a vár közt elterülő rétre, ott van felállítva sorba kilenc akasztófa. Mikor megérkeznek, a katonaság hirtelen körülveszi a teret és a hőhér véres munkáját. Először Pöltemberg tábornok elé lép és megszólítja:

— Kérem, százados ur!

Százados volt az osztrák hadseregben s azért szólította így. Sorba jönnek valamennyien megvetően engedelmeskednek. Mielőtt meghalna, mindenik megszólítja a még életben levő társait.

A hatodik Leiningen gróf. Ő, mielőtt a bitóhoz lépne, engedelmet kér a szólásra, melyet megad a parancsnok. Egyedül ő van egyenruhában az összes tábornokok között. A magyar hős lovagiasságát védelmezi akkor is a rágalmak ellen:

— Csak most esett tudomásomra, — mondá — hogy felölem némelek azt a hirt terjesztették, mintha én Budavár bevételénél az osztrák tiszteket orozva legyilkoltattam volna... itt, az Isten szabad ege alatt, az utolsó pereben, midőn mindjárt a Mindenható ítélőszéke elé lépek, ünnepélyesen kijelentem, hogy a rólam terjesztett hír rosszlelkű, aljas rágalom.

Aztán a bitó zsámolyára lépett. Utolsóinak hagyta gróf Vécsey tábornokot, kinek végső szava is: „Eljén a haza!”

Tíz óra volt, mikor a borzasztó drámánk utolsó jelenete is lejátszódott. A bitófán függtek majdnem estig, mikor levették és a bitó lába előtt egyenként elásták.

Ma már márványkö jelzi sirukat; nevük és tetteik emléket egy hálás nemzet kegyelettel őrzi. És, ha hős vértanúinkat nem feledjük el soha, nem feledhetjük el azt a jelmondatot se, melyet egy osztrák tiszt az utolsó kilenc vértanu nevének kezdőbetűiből állított össze:

„Pannonia! Vergiss Deine Todten Nicht, Ales Kläger Leben Sie!“
Magyarország! Ne feledd hallottaidat, mint vádlók élnek ök!”

Meddig türöd? . . .

Más világ volt réges-régen,
Kiváltképpen Mátyás alatt;
Bámulta is Európa
Mátyás királyt és a magyart.

Szent volt akkor jog és törvény,
Szent volt akkor az igazság.
Boldog volt a nép és király,
Megértették egymás szavát.

Mátyás király fénykorában
Lopni, csalni nem lehetett.
Magyarföldön más nemzetnek
Szamara nem legelhetett.

Más világ van mostanában:
Konkolyt vetnek buza helyett;
Most mérgező fü, dudva terem,
Ahol régen áldás termett.

Ma nincs egyéb: vesztegetés,
Honarulás alatt és fenn.
Tudsz-e róla — és ha igen,
Meddig türöd igaz Isten?!

Firtosváralja JÓZSEF JÁNOS.

A karácsonfa.

— Rege. —

Üvöltve süvölt a hideg téli szél, a városokban recsegve repülnek a házfedelek cserepei, a falukban szertehányja a széna és szalmakazalokat, az erdőben ropogva csapkodnak a letépett száraz ágak; mert rettenetes

kedve van az erdők királyának, ez uszította ki az üvöltő vihart a szép téli világra, a miért olyan nagy pusztításokat tettek az ő kedves gyermekeiben. Karácson előtt volt és az emberek napok óta nem tettek egyebet, minthogy kivágták az ő kedves gyermekeit, a szép, sugár fenyőket, az egyetleneket, melyek télen át is üde tavaszi színnel gyönyörködtek tekintetét; hideg barlangjában hallotta a fejszecsapásokat, de nem törődött vele, azt hitte, mint máskor, úgy most is, csak az úgy is kopasz tölgyeket irtogatják és mikor az első meleg napsugárnál kitekintett, rémüléssel látja, hogy kedves zöld fenyőcskéje oda van, az is áldozatul esett az emberek kényének, innen az ő üvöltő haragja a könyörtelen emberek ellen.

De nem sokáig tartott haragja; a nagy fájdalom nyugodtabb gondolkodásnak adott helyet szívében és néha a vadon királyok szíve is emberileg tud itélni. Eszébe jutott, hogy nem pusztítási kedvből könyörtelenek az emberek, hanem épen ellenkezőleg: nemestési célból. Azért vágják ki az ő kedves gyermekeit, hogy újabb, nemesebb életet adjanak nekik; lehúzzák durva kérgüket és fényeset, finomat adnak reá helyébe; leütik fejükről dus lombkoronájukat, de csak azért, hogy más, tündöklőbb ékítmenyekkel díszítsék s felgolygják karsu derekukat, de csak azért, hogy mindegyik része új, dicső életet kezdjen, fényes palotákban vagy boldog polgárok hajlékában, sok vig napot, mint itt, e vadon rengetegben.

És erre atyai szíve egyre könnyebült, kivált mikor széttekintve, a kiirtott fenyves egy kis zöld csemétét érintetlenül pillantott meg. Oh, hogy felvidámt ezen atyai szíve! Azonnal visszaparancsolá a vihart és az égről tengerszámra özönlöttek alá a fényes napsugarak, pedig már délután volt, bizonyosan azért, hogy az erdők királya azzal is jobban örüljön kicsi unokájának. Az igaz, hogy kicsi volt még az eszemadta, de a szüle, minél kisebb, annál jobban szereti magzatát, kivált mikor csak az az egy van.

Boldog nagyszülei szeretettel nyugosztotta rajta tekintetét az erdők királya; milyen szép, egyenes a deréka és milyen szép, kerekded a fejcskéje és milyen jószívűek mégis az emberek, hogy ezt meghagyták neki, örömeire öreg napjaiban; lám, ezt nem bántották, a legkisebb horzsolása sincs sima kérgének; de mit is bántották volna! Mi hasznát vehetné az ilyen gyöngye csemétének! Nem lehet annak még más életet adni, sem asztalos-, sem esztergályosműhelyben; ha kivágnák szegényt, örökre meg van halva és így még jó pár évig megmarad ez neki gyönyörűségére.

És a mint így édes nagyszülei szívvél a jelen és jövő egy gyönyörtengerré összefolyta előtte, észre sem vette, hogy ezalatt egy ember, baltával kezében, a kiirtott fenyveskébe érkezett és megpillantván az egyetlen még fennálló kis csemétét, nekiesett és egyetlen baltacsapással tőben kettévágta. Az erdők királya csak a leáldozó nap sugaraiban megvillanó baltát látta, csak az egy koppanást hallotta, de nem tudta, hogy az ő egyetlen kis unokájának van szánva, azt hitte, szemevillágát oltja ki a fényes villanás, fejét zuzza szét a koppanás és mindez még sem volt olyan kínos neki, mint mikor magához térvén kábulásából, látta, hogy az ember nagy sietve szalad kifelé az erdőn, az ő egyetlen kis unokájával, az ő kivágtott egyetlen zöld reményével a vállán.

Oh, az az iszonyat, az a rettenetes düh, a mi e látványra az erdők királyának szívét eltöltötte! Ennek köszönhette életét az az ember, aki a kivágtott fenyőcsemétével a vállán nagy vígan kifelé siet az erdőn. Okvetlenül megöli, izzé-porrá zuzza, ha kevésbbé nagy lett volna a fájdalom

a renitens tisztviselők névjegyzékét, a szolgálati törzslap összes adataival. Mint értesülünk 26 vármegye főispánja küldötte fel a belügyminiszter kedve szerinti névsort. Nem tudom a mi főispánunk tette-e ilyen jelentést, de azt látom, hogy lapjában megfenyegeti a megye tisztifőügyészét, mert az helyén isfelemeli szavát a törvényellenes kormány viselkedése ellen. Ő neki szabálytalanság és megrovandó, ha valamely tisztviselő meggyőződését nyíltan kimondja és az alkotmányellenes cselekedetek fölött elítélőleg nyilatkozik. Főispán szerint hibás a tisztviselő, ha ördögi munkájokat nem minősíti anyagi cselekedeteknek. A közvélemény azonban meg tudja különböztetni a fehért a feketétől és elkövetkezendő ítélet napján el tudja választani a jót a gonosztól.

EGYHÁZI ÉLET.

Szent Antal estély. Az ünnep másodnapján megtartandó Szent Antal estélyt Nagy Katinka és Szabó Ilus rendezik s a már közölt műsor keretében Pap Irma zenekísérettel énekelni fog.

A helybeli oltáregyesület f. hó 17-én tartott választmányi ülésén Dr. Valentsik Ferencné elnöklété alatt elhatározta, hogy az egyesület alapcéljainak gyarapítására havonként, esetleg táncdalokkal együtt műsoros estélyeket fog rendezni. Mindenik estélyre egy-egy jeles kültagot fog a választmány a felolvasás megtartására felkérni, hogy a műsört változatosabbá és vonzóbbá tegye. Az estély idejét 1906. évi február hó 2. napjában állapította meg s felolvasásra meg is nyerte Soóthy Gyula gyulafehérvári papnöveldei lelkigyógytató, kit jeles szónoklatairól mindenki ismer. Majláth püspök is megígérte, hogy az estélyen részvesz és a felolvasók megnyerésében az egyesületet támogatni fogja. A választmány az estély műsorát annak idején úgy a pappal, valamint külön meghívón is közölni fogja.

Nyilvános köszönet. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség „Egyházi Értekezlete”-nek férfi és női választmányára, az egyházi estélyek sikeresebbé tételére céljából egy harmonium beszerzését határozta el. A nemes cölra a következő kegyes adományok folytak be. Második közlemény. Paál Sándor ivén adakoztak: Gyarmathy Ferenc, Miklósi Károlyné 5—5 K, Vári Albert, Zárug Antalné, id. Solymossy Lajosné, öz. Bodrogi Sándorné, Demeter Lőrincné, Szarka Tivadarné, Gyerkes Mihály, Kertész Albert 2—2 K. Ev. ref. leányiskola III. osztálya 1 K 18 fill., ev. leányiskola IV. osztálya 1 K 22 fill., V. oszt. 1 K 2 fill., VI. oszt. 1 K 34 fill. Lőrinczi Béláné, Solymossy Pálné, Deák Lajosné, Ferenci Istvánné, Csulak István, Kelemen Ilona, Bod Emma 1—1 K. Összesen 37 K 76 fill. Fogadják a nemes szívű adakozók az Értekezlet halás köszönetét. Székelyudvarhely, 1905. dec. 21. Vajda Ferenc s. k. elnök, Paál Sándor s. k. pénztáros.

KÜLÖNFÉLÉK.

Karácsoni elmélkedés.

Irta: Ugron Zoltán.

Ugy van megírva a bibliában, hogy az Ur elküldé egyetlen fiát, hogy az emberiséget megváltsa. Ezt megtehette az emberiségért, de nem fogja megtenni egy országért. A politikai biblia, a történet azt tanítja, hogy nem nagy emberek csinálják a nagy eseményeket, hanem azok hívják elé maguknak. Isten fia megtehette, hogy a templomokból kiűzze a kufárokat, de a

mi politikai életünk megtisztítása nem egyes ember feladata.

Ha megadtuk az ünnepek alatt az Istennek azt, ami az Istené, szánjunk néhány órát e pihenőből arra, hogy e válságos időkben megvizsgáljuk először magunkat, azután a szemhatárunkon levő vezetőket, hogy e már haldokló évben megadták-e a hazának, a mi a hazáé.

A hazát nemcsak vérrrel és pénzzel lehet szolgálni, hanem tiszta intenciókkal is.

Hiszem hogy e számadás ez évben sokaknál üt úgy ki, hogy ha jellempileg hazafias urvacserát osztanának, akkor legtöbben nyugodt lelkiismerettel vehetnék.

S mégis ez évben, mikor a hazafias erény oly sokakban virágzott, hazánk oly állapotban van, hogy az ember szíve elszorul.

Miért? Mert azok a kevés elvetemedettek egy idegen ország erejével szövetkeznek. Mert önhaladásukat — mint eszközök a nemzet leigázásához — hűségben és anyagi haszonban várják.

Jegyezzük meg jól ezekre nézve, hogy a papok ez ünnepen sok Miatyánkban elmondják, hogy „bocsáss meg az ellenünk vétőknek”, de sehol sem halljuk, hogy az Ur tanítása megbocsátást hirdetne a haza ellen vétőknek.

Ne is legyen bennünk sem bocsánat, habár ezen farizeusok hazafias szövegekkel takaróznak is, ha ez ünnepnapok nyugalmában jó megfontolás után is hazaárulóknak tartjuk őket — a jövő évben büntessük őket szigorúan, még mielőtt az Ur büntetése reájok szakad.

Ugy legyen!

Lapunk t. olvasóinak boldog karácsoni ünnepeket kívánunk!

— Lapunk legközelebbi száma a közbecső ünnepek miatt f. hó 31-én fog megjelenni.

Bartha Miklós szobra. Vármegyénk nagy nevű fia emlékének a megörökítése céljából alakult bizottság minap tartott ülésén Gróf Karolyi István, Holló Lajos és Asbóth Jenő tagokból álló küldöttséget jelölt meg, akik a művészekkel érintkezésbe lépjenek, hogy az emlékmű már a következő évben felállíttassék a Kerepesi-tetőben. Mintán adományok felvételére érkeznek, felmerült azon eszme, hogy Bartha emlékműt hozzá méltó szoborműben is megörökítsék. Felkérjük tehát a küszöbön levő farsang alkalmából az egyes bálrendező bizottságokat, hogy Bartha Miklós emlékére ne feledkezzenek meg, hanem a rendezendő mulatságok jövedelméből juttassanak a szobor-alap javára. Bartha Miklós vármegyénkben Rugonfalván született s önmagunkat becsüljük meg, ha emlékéhez hívek maradunk.

Szegény gyermekek felruházása. A szegény és árva tanuló gyermekek karácsoni felruházása, a jótékony nőegyesület megbízott képviselőinek jelenlétében, f. évi dec. 24-én (vasárnap) d. e. 10 órákor fog megtörténni, a helybeli kisdudóv nagytermében.

Fillérestély karácsona. A helybeli polgári önképző-kör kedden (második ünnepen) tartja meg gazdag műsoru estélyét, melyre ismételtén felhívjuk a közfigyelmet.

Lesz még egyszer vig fillérestély! Még csak néhány nap és ez az esztendő is az idő végtelen tengerébe merül, örömei és szenvedéseivel együtt! De a kik a helybeli jótékony nőegyesület nemes feladatának megoldásáért törhetetlen eréllyel küzdöttek, azok még egyszer találkoznai vágyanak, a f. hó 27-én (szerdán) karácson 3-ad napján tartandó fillérestélyen. Az estélyt Vajda Lajosné, Dózsa Sárkával rendezik. Ugy a rendezők egyéni kvalitásai, valamint az időpont megválasztása, a kedvező előjelek és a program változatos-

sága is arra vallanak, hogy sokan fognak összegyűlni és lesz fésztelen, kedélyes időöltés. Hát legyünk ott mindnyájan! A program főbb pontjai: Zene Monolog, Molnár Margit által. Zene. Énekel Papp Irma. Zene. Farsangi bohóságok. Zene, tánc.

Csütörtököt mondott. A „Mit akarunk?” bizottság (!) haladó-párti ujsága csütörtököt mondott és kedden nem jelent meg... Egyelőre még csütörtökön rontja a levegőt, míg a Fejérváry Kristó császári diktátorsága meg nem szűnik. Azonban az agónia beállott, remélhetőleg rövid időn belül kimulik s akkor a császári biztos szegény tatárja is letűnik és végkép megsemmisül... Az „előfizetők” (amik nincsenek) szörnyen fogják sajnálni. De legjobban a „Mit akarunk” emberei keseregnek majd a buborékszerű elmulás fölött Zavarba nem jönnek, mert talpa ugyanis minden miniszterelnöknek szokott lenni és az ő nyelvük megmarad.

Az első mulatság. A helybeli fodrászok és fodrászsegédek által január 7-én Bartha Miklós szobra és a helybeli sétátér-alap javára a Budapest-szálló diszteremében rendezendő zártkörű táncestély díszes meghívót szétküldötte a rendező bizottság, melynek élén vannak Dr. Valentsik Ferencné és Dr. Kovácsy Albertné, mint bálanyák, Dr. Kovácsy Albert, Dr. Pál Ernő, Szakáts Zoltán, Ugron Zoltán, Dr. Valentsik Ferenc, mint védnökök; Mészáros Lajos elnök, Képiró Zoltán, alelnökök, Szabó Ödön pénztárnok, Schmallér János ellenőr, Kancz Tibor gazda, Ferencz Albert jegyző, Nagy Gergely, Vicsai János, Hincz Henrik, Molnár Károly, György Viktor, Paróczay Mátyas, rendezőbizottsági tagok. A kik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, szíveskedjenek a rendező bizottság bármely tagjával tudatni, hogy a hiány pótolható legyen.

Záróra ügyvédi irodákban. Tudvalevő, hogy ügyvédi irodákban a hivatalos órák este 6-ig tartanak. A fővárosban érdekes mozgalom indult meg az ügyvédjelöltek és ügyvédsegédek körében azzal a céllal, hogy az irodai záróra, mely fővárosi ügyvédi irodákban valóságilag 7-ig, sőt tovább is tart, a téli hónapokban hat, a nyáriakban öt óráig legyen. Ennek a mozgalomnak azonban alig lehet általános sikere, mert kitűnt, hogy az új záróra csak azon irodákban vihető keresztül, amelyekben eredeti Remington Standard írógépek működnek, mert ezekkel négyeszer gyorsabban írnak, mint kézzel és ezenkívül rendkívüli előnyük, hogy az egyszövegű többpéldányos ügyiratokat ugyanaz időn belül nyomtatásszerű kivitelben készíthetik. — Mivel pedig az irodák egy tekintélyes részében még ezidő szerint csak kézzel és nem írógéppel írnak, ezek alkalmazottai mindaddig ki lesznek rekesztve ebből a bizonyára üdvös ujtásból, amíg az ő irodájukban is nem alkalmazzák az országzserte ismert, Remington-írógépeket. — Ezt a hírt fővárosi lapokból vettük át és minthogy olvasóink közül számosan fordultak hozzánk azzal a kéréssel, hogy az amerikai Remington-írógép kapható-e hazánkban és hol, közöljük az érdeklődőkkel, hogy a gépek eladási telepe Budapesten Glogowski és Társa cégnél (Andrássy ut 12) a van. 311. 1.

A székelyföldi katonai alreáliskola ügyében tárgyalások folynak Marosvásárhely és a hadtestparancsnokság között.

Szerencsés az, aki bajára enyhülést tud találni. A betegség kétszeres szerencsétlenség ott, hol a szegénység is jelen van s ezért tudja meg szegény, gazdag egyaránt, hogy ha csúsz és közbény bántja, attól úgy szabadul a legkönyebben, ha a

Zoltán-féle kenőcsöt használja, mert az már 1—2-szeri bedörzsölés után biztosan használ. Üvege 2 korona Zoltán Béla gyógyszerárában Budapest V-ik kerület Szabadságtér.

Diákbál. A közelgő farsangnak ritkaságai közé tartozik, hogy a helybeli róm. kath. főgimnázium derék ifjusága is bált hirdet. Január 20 ikára vették tervbe a műsoros táncestély megtartását, melyre már most felhívjuk a közönség figyelmét.

Jogfosztó kormány. Fejérváry rendeletet küldött a pénzügyigazgatóságokhoz és meghagyja, hogy a szeszes italt árusító kereskedőtől, kik az italmérsi adót nem fizetik, vonják meg az italmérsi jogot. A darabont elfeledte, hogy ex-lex van a fizetésekre, de a jogfosztásért előbb-utóbb számolnia kell.

Keresünk megvételre erdőket, földbirtokokat, az erdők minőségének tekintetbe vétele nélkül; vásárolunk erdő arányjogokat, arany és ezüst régiségeket, valamint egyéb, történelmi tárgyakat. Érdeklődők szíves értesítéseit Unio Ügynökség és Kereskedelmi Vállalat címre Brassó, Kapu utca 15. kérjük. Közvetítőket illőleg díjazzuk!

A váltó-óvást az O. M. K. E. szaktanácskozás tárgyává tette. Belga minta szerint a postahivatalokra kívánják bízni.

Egészség-Naptár 1906-ra. Negyedik évfolyamában jelent meg az idei Egészség-Naptár. Aránylag e rövid idő alatt sikerült a könyvnek meghódítani a nagy olvasóközönséget, mert rokonszenves azon törekvése, hogy a nagy közönségben fölébressze az érdeklődést az egészségügy iránt, a midőn arra tanítja az emberiséget, hogy: egészségét, legnagyobb kincsét, melyhez minden földi üdvössége köte van, hogyan kell megóvni a lépten-nyomon fenyegető veszedelmek ellen. Gyakorlati érzellemmel, évről-évre fokozódó buzgósággal oldja meg törekvést és kis könyvecské, a midőn tudósok és szaktekintélyek közreműködésével, tudományos alapon és mégis laikus által is könnyen megérthető módon tanít arra, hogy mivel tartozik az egyes ember, a közönség és az állam is a közegészségügynek. E nemes programot teljesen oldotta meg a Dr. Márton Sándor szerkesztésében megjelent ez idejű Naptár, Dr. Bókay Árpád egyetemi tanár, a budapesti kir. orvosgyógyászati elnöke, „Előszó”-ban magyarázza, hogy „Egészség: boldogság! Egészség: jólét, mely jórészt magunktól, tanulságunktól függ”. A munka könnyebb tájékozás céljából öt csoportba van beosztva. A Naptár ára 1 korona. Kapható a Budapesti Hirlap Ujságvállalat könyvkereskedésében (Budapest, VIII. József-körút 5. sz.) és az összes hazai könyvkereskedésekben.

Olvasóinkhoz. Nagy napokat élünk. Ezeréves alkotmányunkat, nemzeti önállóságunkat Bécs ismét ostromolja. A szabad sajtóban van egyedüli biztosítéka hazafias küzdelmünknek. Az igaz függetlenségi ujságokat a kormány és felfogadott béresei még a leggaládabb preszsióval sem bírták elnémitani. Székely anyavárosunk és vármegyénk egyedüli tiszta 48-as függetlenségi hirlapja: a „Székely-Udvarhely”, amely sokszoros előnyt nyújt előfizetőinek. Politikai tekintetben a „Székely-Udvarhely” megbízható, törhetetlen hazafiságtól sugallt őszinteséggel tájékoztatja olvasóit a közlő érdeklődőkről. Kibővült tartalmából okulást nyer a Székelyföld sorsa iránt érdeklődő minden hazafi. Előfizetési ára pedig oly csekély, hogy azt a legszerényebb viszonyok között levő polgártársunk is megszerezheti magának. Negyedévre (három hónapra) 2 K 50 fillér. A „Budapesti Bazár” című kitűnő hazai divatújságot 1 K 50 fillér helyett 1 K 30 fillérért kapják a „Székely-Udvarhely” előfizetői. Egyéb kedvezmények lapunk

homlokzatán olvashatók. Előfizetések a „Szekely-Udvarhely“ kiadóhivatalához Székelyudvarhely (Kossuth Lajos utca) intézendők. Pártoljuk, támogassuk a magunk függetlenségi sajtóját, a mely kizárólag a székelység javáért önzetlenül működik s ami véleményünknek kíván érvényt szerezni minden téren.

— **Névjegyek** a legszebb kivitelben, dívatos alakban folyton rendelkezhető és azonnal elkészülnek Betegh Pál és Társa könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt. Névjegyborítékok minden alakban beszerezhetőek ugyanitt.

Halódó-párti alakok.

IV.

A kir. igazgató.

Nemde szépen hangzó cím? De azért ne higgyük, hogy viselőjének nyugalmas boldogságot szerez. Sőt! Minden éjszakáját a kinok és gyötördések pokolává változtatja. Mert vannak ám lelki perverzítások is, pl. a c i m k ö r s á g. Ime itt egy ember, ki életének javarészét abban élte le, hogy nyalta a mindenkori főispánoknak... talpát. Mi más képen hangzik ugyanis, ha állását ilyen jelezhetné volna: „c. kir. főigazgató“. De hátatlan, cédá személy ez a politika: legtüzesebb udvarlója mellett hidegen vonult el; nem vette észre.

Hátha egy kis közgazdasági tevékenységgel sikerülne meggyógyítania sorvasztó gomblyuk betegségét, gondolta magában és a tanügynek tövises utjáról átcsapott a spekulációk csalóka mézejére. Igazgatót bankot, melyet kelő időben megmentettek attól, hogy a g y o n ne igazgassa. A börze istenasszonyánál is tett néhány diskrét látogatást; de bizony Fortuna hü maradt régi rossz híréhez: becsapta türelmetlen imádóját. Hanem a telek-vásárlás jobban sikerült, mint akár az igazgatóság; busás hasznot hozott és a vasuti indóházzal szemben egész utca hirdeti önzetlen tevékenységét. De a rendjel — akár milyen ici-pici rendjel — csak nem jött meg; a gomblyuk üresen maradt. És ekkora elfoglaltság mellett szünet nélkül okáda a szót; talán legalább „egy királyi tanácsosság“ beüt, hiszen azt még Sándor Mócsi is megkapta. Nem! Még ez sem! Hát érdemes ezért élni, futni, fáradni? De hol vannak barátai; miért nem kárpótolják a nagyközönségnek rideg közönyösségeért? Hiszen módjukban áll! Gyűjtsék össze és rakják egymásra azt a sok bádarságot, mit az igazgató ur életében össze-visszahordott és koszoruzták meg a legutolsó közgyűlésen hirdett alkotmányjogi elméletével. Állítsák be Afrika homokivatagjába és akkora kolosszus lesz belőle, hogy Cheops gulája kicsinység miatt pirulva a föld alá süllyed, Memnon zengő szobra örökre elnémul és szájtátva bámulja ezt a mindig beszélő automatát.

Vagy adják ki szónoklatait! Ezek tudvalevőleg akkora hévvel és áradattal hőmpölyögnek, hogy magukkal sodornak minden pontot, vesztőt, felkiáltó-kérdőjelet, józanészt és következetességet. Tehát minden

lap elejére tesznek nagy kezdőbetűt, a végére pontot; a lapra aztán jöhetnek szók, de épen olyan nyugodtan el is maradhatnak. És így pokolian kacagató olvasmányt nyujtanak az emberiségnek. Rajta!

Tövis.

TANÜGY.

Meghívó.

Az Udvarhelymegyei Tanítóegylet Udvarhelyjárás fiókköre rendes ülését Székelyudvarhelyen, a közs. isk. III. oszt. tantermében, 1905. december hó 28-án d. e. 10 órakor kezdődőleg tartja meg a következő napirenddel: 1. Az ülés megnyitása. 2. A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Nehai Lázár József volt köri elnök felett emlékbeszédet mond Paál Sándor. 4. Az új tanévről ismertető felolvasást tart Mircse Dénes. 5. Önálló felolvasást tart György Sándor. 6. Az 1904. évi zárszámadás elfogadása és az 1905. illetve 1906. évi költség-előirányzat megállapítása. 7. Jelentések. 8. Indítványok. Ezen üléseinkre a fiókkör tagjait és az érdeklődő tanügybarátokat tisztelettel meghívom Egyben felkérem körünk tagjait, hogy a tagdíjakat befizetés végett, magokkal hozni sziveskedjenek. Székelyudvarhely, 1905. dec. hó 18. án. *György Mihály* alelnök.

Színház.

Faragó Jenő és Hívós István itt nem értek olyan sikert, mint Budapesten. A zene maga tetszett ugyan, mert kétségtelenül tehetséges zeneszerző Hívós s e darabba is kedves melódiákat szőtt bele; de a Faragó szövege még operettnél sem állotta meg helyét. S tekintve azt, hogy egy gyöngye hangu zongora kísérte az éneket, melyet Adamek Irma kissé erőltetetten dalolt, kimondhatjuk, hogy az irt nem hozta meg a várt sikert. Aranyosi Bella könnyed akar lenni és annyira szertelen, hogy zavarja a többi színészek játékát is.

Hanem esütörtök este „Egyenlőség“ Baric kitűnő vigjátéka teljes diadalt aratott. Sok részük volt a siker elérésében, a darab mély eszméinek és szellemességeinek, de színészeinktől sem tagadható meg az érdem. Utí Gizella, ki minden fölépítéssel közelebb férközik közönségünk szívéhez, teljesen megértve Baric tendenciáját kedves egyéniségével művésziileg jellemezte Lady Maryt s Miklósy Gábor játéka szintén alapos tanulmányozásra vallott. Inke és Fehérvári Etus kedveskedtek még a darabban s Kertész Sándor is nem egyszer neveltette meg a közönséget.

Ha ilyen darabokkal állanak elő és ilyen lelkiismeretes játszanának mindig, bizonyára többen látogatnák a színházat, mint épen ez előadás alatt.

Csekély számú közönség hallgatta végig Szulamith bájos zenéjét. De e kevésnek is nagy zugolódásra (és nevetésre) adott okot a rendező hanyagsága: u. i. előadás közben a díszletek veszedelmesen inogtak, sőt két kulisszának sikerült eldőlnie is. Talán attól a semmikép ide nem illő harcias hangtól, mely Szulamithról (Erdélyi Cornelia) eredett. Igazi tűzről pattant kuruc menyecskét alakított az ábrándos kesergő bethlehem-i szüzből.

Szekely Sándor Absolonja már elismerést érdemel. Szép hangja, jó éneke és diszkrét játéka méltán arattak tapsot. Kertésznek is volt sikerült jelenete. Fehérvári Etust is élvezni lehetett temperamentumos, csinos táncával.

Aranyosi Bellára itt is alkalmaztuk azt amit fennebb mondtunk. Szombaton a más színpadokon nagy hatást ért Bolygó Görögöt adták; erről jövő számunkban emlékezhetünk meg.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Az oklándi kir. járásbírószág vezetőjétől.

842—905. eln.

Az oklándi kir. járásbírószág ügybeosztását, valamint a bírák, bírósági tisztviselők és díjnokok munka körét 1906. évre következően állapítottam meg:

1. Farkas Gábor kir. járásbíró elintézi: a) az elnöki ügyeket; b) az összes sommás pereket — az újított perek kivételével; c) a végrehajtási ügyeket; d) az egyezségi ügyeket; e) a polgári vegyes ügyeket (Pv. I.); f) jegyzőkönyvre veszi a polgári ügyekre vonatkozó kérelmeket és kereseteket s tárgyalja a S. E. T. 20. § a alapján idézés nélkül megjelent felek ügyeit; g) fizetési meghagyásokat s az ezekre vonatkozó megkereséseket.

2. Gidófalvi Benedek albiró elintézi: a) az anyakönyvi ügyeket; b) az örökösödési ügyeket; c) a véttség és kihágási ügyeket; d) a vizsgálati büntető és polgári (Pv. II.) vegyes ügyeket s a büntető ügyekre vonatkozó megkereséseket; e) jegyzőkönyvre veszi a büntügyi panaszokat s helyettesíti Máthé Dénes albirót.

4. Máthé Dénes kir. albiró elintézi: a) a telegkönyvi ügyeket és pereket; b) az újított sommás pereket és a polgári megkereséseket s helyettesíti akadály esetén Gidófalvi Benedek albirót.

4. Pulszky Mihály aljegyző segédkezik Gidófalvi Benedek és Máthé Dénes albirók mellett

5. Constantinescu Viktor aljegyző alulírott járásbíró mellett segédkezik.

6. Teutsch Károly telegkönyvvezető végzi a telegkönyvi iroda vezetésével járó összes teendőket; szemléz, szeljegyez, felvilágosítást ad, bevezet, összegegyeztet s kezeli az átalakításhoz tartozó anyagzerket és telegkönyvi nyomtatványokat, végül teljesíti a telegkönyvi darabok leírásával foglalkozó díjnokokra vonatkozólag a 66460—900 I. M. R. 8 § ában előirt ellenőrzést.

7. Deák Lajos irnok teljesíti a telegkönyvnél az iktatást és kiadást, kezeli a telegkönyvi irattárt és vezeti a telegkönyvhöz tartozó nyilvántartásokat, szükség esetén segédkezik a telegkönyvi bevezetések körül.

8. Sándor István irnok az I. számú jegyzői iroda kezelője, helyettesse Josephi Gusztáv irnok vezeti az I. sz. irodához tartozó El. Fh. Fm. Sp. V. Eg. és Pv. I. lajstromokat és nyilvántartásokat; végzi az ezen irodához tartozó ügyek kiadványozását; kezeli az elnöki, polgári és büntügyi irattárt s az I. II. jegyzői irodából kikerült darabok leírásával foglalkozó díjnokok munkásságát s az általuk végzett munka mennyiségét ellenőrzi; végül a kir. járásbíró felügyelete alatt kezeli az anyagzerket és a nyomtatványokat, vezeti a számadásokat s helyettesíti a II. számú jegyzői iroda vezetőjét.

9. Josephi Gusztáv irnok a II. számú jegyzői iroda kezelője, helyettese Sándor István irnok, vezeti a B. Bm. Bv. Vb. Pv. II. Ó. Ób. A. és M. lajstromokat és mutatásokat, nyilvántartási naplókat és jegyzékeket, helyettesíti az I. számú jegyzői iroda vezetőjét.

10. Széles Félix irnok a telegkönyvi ügydarabok bevezetésével foglalkozik.

Torlódás vagy hátramaradás esetén Sándor István, Deák Lajos és Josephi Gusztáv irnokok a telegkönyvi bevezetések körül is segédkezni fognak.

Díjnokok: 1. Széplaki Rezső díjnok végzi az I. sz. számú jegyzői iroda összes leírás teendőit; kivételesen szükség esetén a II. számú jegyzői iroda ügydarabjait is másolja.

2. Szász Ernő díjnok írógépen másolható hagyatéki darabokat s

egyáltalában az írógépen sokszorosítható minden ügydarabot, másolja a büntügyi darabokat állandóan és szükség esetén az I. számú jegyzői iroda ügydarabjainak másolásával is foglalkozik, büntető ügyekben jegyzőkönyvet vezet felváltva Nagy Samuval.

3. Csathó István díjnok a megrendelt telegkönyveket másolja.

4. Nagy Samu iroda gyakornok a litograph és fekete tintás telegkönyvi és hagyatéki darabokat másolja s jegyzőkönyvet vezet büntető ügyekben.

Oklánd, 1905. nov. 18.

Farkas Gábor, kir. jbró.

KÖZGAZDASÁG.

Az udvarhelyvármegyei Gazdasági Egylettől.

Sz.: 351—1905.

HIRDETMENY.

A kereskedelemügyi Miniszterium megbízásából azon 20 munkásnál kevesebb munkaerővel dolgozó kisiparosokat, illetve 100 holdnál kisebb birtoku kisbirtokosakat, kik benzin motorral dolgoznak, és adómentes benzin beszerzésére jogosítva vannak, értesítjük, hogy a kisiparosok az I. fokú iparhatóság, a kisbirtokosok pedig az illetékes községi előljáróság által kiállított igazolvány alapján a motor benzin metermázsáját 1906. apr. 1-ig hordó nélkül 17 korona árért szerzhetik be, a magyar petroleum ipar részvénytársaság és a budapesti ásványolajgyár budapesti gyárainál a kőolajfinomító gyár részvénytársaság fiúmei és brassói gyárainál, az „Apolló“ kőolajfinomító gyár pozsonyi, az osztr. magyar állam vasutak uradalmainak oraviczai, a bihar-szilágyi olajipar részvénytársaság mezőtelegdi, az orsovai petroleum gyár orsovai gyárainál. Székelyudvarhely, 1905. dec. 22

Az elnökség

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

U. Z. Tövedni méltóztatik. Az, hogy ama bizonyos egyén saját szavait letagadja és újságban más szöveggel közli, mint írásbeli beadványában volt — nem okirat hamisítás, hanem impertinencia.

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újságkiadó intézete.

Szám: 143—1905.

Hirdetmény.

Kányád község vadászati joga, Kányádban a község házában f. év december 29-én d. e. 10 órakor tartandó árverezésen az 1906., 1907., 1908. évekre bérbe fog adatni.

Kányád, 1905. december 15-én.

309.

NAGY MÓZES,
k. főbíró.

Kiadó lakás. Szent-Imre-u. 14. szám alatt egy földszintes lakás azonnal kiadó, mely áll 3 tágas szoba, konyha, kamara és mellékhelyiségekből. Értekezni ott a tulajdonosnál, 310.

KIADÓ LAKÁS,

mely áll 3 szoba, konyha, kamara stb hozzátartozóival s külön udvar 1906. évi április 24-től kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó utcai lakás.

Bethlen utcában a 35. sz. házban 3 szoba, konyha és a lakáshoz tartozó kert 1906. évi április hó 24-től kiadó. — Cim: lapunk kiadóhivatalban.

épen sokszoro-
parabot, másolja
állandóan és
számu jegyzői
máslásával is
ügyekben jegy-
áltva Nagy Sa-
díjok a meg-
másolja.
oda gyakornok
tintás telek-
darabokat má-
vezet büntető

18.
kir. jbiró.

SAG.

zasági Egylettől.

NY.

Miniszterium
0 munkánál
dolgozó kis-
0 holdnál ki-
okosakat, kik
znak, és adó-
zésére jog-
k, hogy a kis-
parhatóság, a
az illetékes
tal kiállított
motor benzín
apr. 1-ig hordó
szerezhetik
m ipar rész-
udapesti és
gyarainál a
részvénytár-
ói gyarainál,
omító gyár
magyar állam
oraviczai, a
részvénytár-
orsovai pet-
varainál.

005. dec. 22

elnökség

TEK.

Az, hogy ama
letagadja és
mint írásbeli
okirat ham-

ulajdonos:

Társaság

ny.

szati joga,
zánál f. év
örök tar-
006., 1907.,
adatni.
er 15 én.

MÓZES,
főbíró.

Szent-
Imre-u.
zintés lakás
3 tágas
és mellék-
ott a tulaj-
310.

KÁS,

a, kamara
ülön udvar
iadó. Cim

akás.

z. házban
áshoz tar-
s hó 24-től
adóhivata-

dühe a király szívében. De így nem bántotta, keveselte a halált; mi az: egy halál ilyen kegyetlenségért; egy percnyi szenvedés annak a hosszú szenvedésnek fejében, melyet neki okozott; neki és kedves, egyetlen magzatának! Kínosabb halállal kell az embernek vezelelnie szörnyű tétét! — gondolá az erdők fejedelme és elhagyván barlangját, utána indult az embernek, aki minél kijebb ért az erdőből, annál vigabban fütörészve sietett előre.

— Csak fütörészszél, — gondolá a király — majd fütörészszél én is neked nemsokára; megtanítlak békét hagyni a fiatal életnek! Ha legalább hasznát vehetné! De mit csinál a gyenge, semmi átalakításra nem alkalmas csemetével! Tehát pusztá vad szeszélyből fosztott meg egyetlen zöld reményemtől, pusztá vad szeszélyből oltotta ki e fiatal, reményteljes életet! Csak fütörészszél, gyermekgyilkos, majd én is fütörészszél neked, hogy a lelked vacog bele!

Ezalatt beértek a faluba; kissé dombos helyen, közel a templomhoz, egy kis ház állt; a kicsi, szűk udvar is mutatá, hogy ez a tanító hájléka; abbá tartott az ember, aki nem volt más, mint a falu tanítója s így természetesen szegény ember, azért kellett magának kimenni az erdőre karácsonfáért gyermekeinek. A parasztok szekerekkel mentek ki, szekérszámra hozták haza a zöld fenyőgallyat, de abból nem telt a tanítónak, a ki gyermekeiket jóra tanítja; nem telt, mert maguknak sem telt, mert azokat mind a közel városba kellett szállítani, jó pénzért eladni és a jó pénz korcsmában elinni szent karácson-este! A tanítónak tehát nem telt, azért kellett neki magának kisietni az erdőre és magára vonni az erdők királyának rettenetes haragját. Szegény ember többnyire így szokott járni!

Most azonban el volt felejtve szegénység és tanítóság; ez az ember most olyan gazdag volt, hogy egy királylyal nem cserélt volna, mert négy gyermekére gondolt, akik most a belső szobába voltak kontumáciálva. A szobába érve úgy megölelte a tanító, mintha lakodalmára készültne, aztán nagyhamar talpa ütötte a fenyő-csemetét, kezdték feldisznítani és ezt az erdők királyja mind az ablakon látta és minél tovább nézte, annál rettenetesebb lett haragja. A szívtelen ember hogy felcífrázza áldozatát — gondolá s úgy reszkett a kicsi ablak, az erdők királyának dühétől.

Azután a tanító és felesége öt kicsi viaszgyertyácskát ragasztottak köröskörül a fenyőcskére, amit, midőn az erdők királyja látna, olyan egyet ihgett, hogy majd elvitte vele a falu valamennyi házának fedelét.

— Ejnye, be nagy szél van odakünn — mondá bent a feleség.
— Ne félj semmit, édesem, a mai este — mert ezalatt már egészen este lett — a mai este a gyermeki szeretet ünnepe — mondá a tanító és kezdte meggyújtani a kicsi viaszgyertyácskákat a kis fenyőfácskán. Igen bizony, a gyermeki szeretet ünnepe, — ismétlé az erdők királyja az ablakban — csak pusztítsd el tűzhalállal az én kedves unokámat, ez a láng nemsokára a házad tetéjén fog lobogni.

Akkor aztán egy kis csengettyűszóra kinyílt a belső szoba ajtaja és azon egyszerre négy gyermek rohant be a gyertyafénytől és örömtől szokatlanul megvilágított szobába. Egyenesen neki a vigan világló fenyőfácskának.

— A karácsonfa! A karácsonfa! — hangzva mind a négynek ajkáról és ujjongva repeszték körül a vigan lobogó fácskát, hogy az öreg erdőkirálynak odakünn káprázni kezdtek szemei, hanem azért csak nézett.

És látta, mint kap mindenik gyermek valami ajándékot, melyet a szeretet istene rakgatott a vigan lobogó fácska köré, és:

— Nézz csak, kicsikém, még most is ott az ablakon tekint be a szeretet istene a szobába, tekint kicsi szívedbe, ha te is szeretetet fogadsz-e be abba! — mondá az anya legkisebb gyermekének, egy ötéves leánykának s mutatott az ablakra, hol az erdők királyja láttatlanul benézett és a ki e szavakra önkéntelenül meg-rázkódott, de azért csak hallgatott.

— Ami pedig az öt gyertyácskát illeti kedves gyermekeim, — kezdé most az aya, gyermekeit egyenkint a vigan lobogó fácskához vezetve, ez itt jobbról a szegények iránti szeretet, balról az emberszeretet; ez a tudomány-, mellette meg az irodalomszeretet; legtejején pedig a hazaszeretet. Minden szeretetnek külön gyertyácskát gyújtunk, hogy a ti szívetekben is tiszta lánggal égjen az holtotok napjáig. Szegény tanító-ember a ti apátok, de azért minden karácson-este újra meggyújtja az ötféle szeretet lángját szívében és hagyja azokat égni jövő karácsonig; tegyetek ti is hasonlóan, édes gyermekeim, egész élteteket át, akkor a haza boldogsága oly bizonyos lesz, mint a milyen változatlan a fenyő zöldje.

S mikor ezeket mondá, néhány meleg könnyet törült ki ragyogó szeméből.

És az erdők királyja hasonlóképp egy pár könnyet törült ki szeméből és harag helyett áldásra gerjedt szívvel így szólt:

— Örömmel térek vissza barlangomba, mert nemesebb célra nem lett még fa használva, mint az én unokám. Áldás arra a hajlékra, ahol a karácson-estét ilyen érzésekkel ülik meg!

AZ ELTÖRT HEGEDŰ.

(Béranger.)

Jer, jer, kutyám, én kedves állatom,
Ne nézd, hogy én kétségbe esem, egyél.
Az ünnepi kalácsot od'adom,
Holnap jó lesz a fekete kenyér.

Tegnap ellenségem találkoztam,
Az álnok győzövel, a völgy ölén.
„Huzd, hadd táncoljunk”. Én megtagadám
És hegedűmet egyik eltöré.

Egész falunak dalt ez zenge csak.
Oh ünnepek, ti boldog, szép napok!
Ki lelkesít majd táncra párokat?
És majd szerelmet kelteni ki fog?

E hangszer megfeszített hurja volt,
Mely olykor egy édes nap reggelén
A menyasszonynak kedves hírt hozott:
Azt, hogy megjött a rég várt vőlegény.

A pap, ki egyszer hallá e zenét,
Ha táncolánk, meg nem botránkozott.
A kedv, mely ebből aradt szerteszét,
Királyi arera is derűt hozott.

Midőn dicsőségünket hirdeté,
A mely dallásra lelkesíte fel,
Oh tudtam-e, oh elhíhettem-e,
Hogy erre még az ellen így felel?

Jer, jer, kutyám, én kedves állatom,
Ne nézd, hogy én kétségbe esem, egyél.
Az ünnepi kalácsot od'adom,
Holnap jó lesz a fekete kenyér.

Hegedű nélkül mily hosszú lehet
Az ünnep csúriben és szilfák alatt!
Megáldja-e az Ur a szüretet,
Ha kedvet hozzá hegedű nem ad?

Megkönnyíté a munka terheit,
Elaltatá ez a szegény bajját.
Akit a sors csapása keserít,
Ebből meríthetett vigasztalást.

Keserű könnyeket felszárított,
Elhallgattatta a gyűlöletet,
Királyi pálcá nem tett annyit jót,
A mennyit e hitvány vonócska tett.

De az ellenség, kit üldözni kell,
Most visszaadta bátorságomat,
Mert hegedűmnek eltörésével
Kezembe fekvvert, fénylő kardot ad.

Barátaim, kiket most elhagyok,
Azt mondják egykor, majd ha elveszék:
Nem tudta túrni, hogy a barbarok
Vigadva üljék vesztünk ünnepeit.

Jer, jer, kutyám, én kedves állatom,
Ne nézd, hogy én kétségbe esem, egyél.
Az ünnepi kalácsot od'adom,
Holnap jó lesz a fekete kenyér.

Dr PÁL ERNŐ.

Oh, jer anyádhoz!

I.

Margit falusi leányka volt; a kicsiny ház, melyben született, úgy el volt rejtve a lombok közé, mint egy parányi fészék. Balzsamos levelű diófák és illatos, halvány virágu hársak, összebörölő lombokkal, halkan susogva örködték a házikó felett, hogy a forró napfényben beárnyalják és a vihar ellen megvédhessék; fönn elfedték a faágak, lent pedig befutotta szépen a kékvirágu lone és vadszölv.

E kedves kis tanya, e rejtett piciny fészék volt Margit egész világa, míg ő szegény édesanyjának volt egész világa. Apját nem ismerte, nem emlékezhetett reá, mert már régen, — Margit akkor még piciny kis gyermek volt — egyszer eltávozott otthonról. Gyöngéden csókolta meg mosolygó leánykáját, könyezve ölelte át ájuldozó nejét, aztán kigyult arcával nekiment az idegen világnak, tengeren tulra. Nemsokára halála híre érkezett.

Az özvegyen maradt nő nem halt meg, — mert kötelessége volt élni árva gyermekeért, de szíve megtört; s halványan, csendesen töltötte aztán napjait, minden pillanatot leányának szentelve.

Év év után mult, a jó Isten legbiztosabb vigaszt adta a szegény nőnek gyermekében, a kis Margit mellett ismét megtanult mosolyogni, remélni.

De a mint a kis leány nőtt a jó anya úgy fogyott, hervadt. A folytonosan leküzdött emésztő bánat rég megasott sirjához közelebb-közelebb vitte.

Margit előtt ugyan titkolta, hogy beteg, mert valódi nő volt, aki tud mosolyogva szenvedni, de ha egyedül volt az éj titkos óráiban és leányára gondolt, ki oly finom, oly fehér, oly ártatlan, mint egy virág — s mint az, oly jó, szende és vedtelen is ki elpirul örömeiben, ha anyját kissé vidámabbnak látja, könybe borulnak ábrándos nagy szemei, ha anyja busabb a szokottnál, kinek kacaja: mosoly, csevegése: csók és suttagás, éltető ereje: a meleg szeretet; ha elgondolta, hogy e nemes, érzékeny gyermek, e gyöngé, gyöngéd virág egyedül, elhagyatva lesz anyja halála után, talán rideg, durva és önző emberek között — olyankor a szegény, beteg nő szíve megtelt keserűséggel, véres könnyeket sirt s miként egykoron Jákób, úgy ő is nehéz kétségbeesett harcot vívott az Istennel! Meg akarta az életét tartani, mert gyermekének szükség volt szeretetere — s térden könyörgött, összekulesolt kezekkel imádkozott érte s hosszú-hosszu, kínos éjeken át küzdött, szembe szállt a halállal.

De ez egyenetlen harcok a betegségét még gyorsabban fejlesztették; már összeroskadt volna, de akkor Margit is beteg lett és a lélek akaratereje még egyszer győzedelmeskedett a kimerült test fölött s a halálnak várni kellett, mert ki ápolná Margitot?

— Meghalsz, én lelkem s velem leszel a sirban is! — gondolta az anya kétségbeesett örömben s félig önkívületben tette reszkető hideg kezét leánya forró homlokára és lázas csókokkal borítá a száraz, égő ajkakát.

De a mint kissé magához tért, lelke elodázta e vétkes gondolatot s míg csendes zokogásban olvadt föl kétségbeesése, nem kívánta többé gyermeke halálát, de magához ölelte s úgy, mintha az kicsiny gyermek volna, kékülő ajkakkal dalogatta neki:

„Oh, jer anyádhoz édes gyermekem,
Meggyógyulsz itt, remegő szívemen!”

S Margit mint kicsiny gyermek korában, úgy borult oda anyja keblére s el is aludt, meg is gyógyult remegő szívé.

A szegény nő pedig már tovább

nem kényszeríthette a halált s miként leányát a betegség, úgy hagyta el őt az élet.

Utolsó szavai ugyanazok voltak, melyeket legelőször mondott leánya születésekor: „Gyermekem, légy áldott!” — ezzel üdvözölte és ezzel is vett tőle bucsut.

II.

A meleg kis tanya, a lomb alá rejtett virágos fészék kihűlt, üres lett. Lakói különbözők és uton vitték a boldogtalanságot magukkal. Mert lehet-e boldog az anya még a menyben is, ha gyermekét árván, elhagyatva tudja a földön?

A kínaiaknál az a hit él, hogy halál után a lélek három részre oszlik és csak az egyik része tér vissza a legfelsőbb lényhez, másik a sirhalmon virraszt s a harmadik a családban marad, mint őrszelleme azoknak, kiket az életben szeretett. Szép hit ez s mért lenne csupán ott?

Hisz az édesanya, kinek szeretetét a halál ki nem olthatja az élettel, bizonynyal lelkének csak egy részével fogadja el a menny üdvét, míg lelke másik része sirhalma felett várja az örök egyesülésre hívó feltámadást s ha gyermekei sirjánál megjelennek, láttatlanul körülfogja őket: a tiszta virágillatban megcsokolja homlokukat, fölszárítja könykeit a meleg napsugárban s áldást suttag reájuk: az enyhe szellőben. Lelkének egy része végre mindig ott van szeretete körül, mint őrszellem; s habár az élet csapásait nem képes elhárítani tőlük, de vezetője lesz szíveiknek és lelkeiknek, örömben-bubán. Ő ébreszti gyermekeiben a fenkölt, nemes gondolatokat, a tiszta, szüszies érzelmeket és megóvja a bün árnyától is. Ő örködik álmaik felett s ha az alvó szellemét a szeretet meleg szárnyával betakarja, béke, malaszt terül még a sebzett, fájó szívre is.

De ha a jó anya boldog nem lehet és nyerné el bár a menny öszszes üdveit, míg gyermeke árva, elhagyott, — hogy ne lett volna Margit boldogtalan? Hisz anyja szeretete volt a nap, mely fényt, meleget hintett életére. — de a napja lehuny, a sirba szállt s kis szíve fázott, reszkett a hideg, sötét éjszakában, mi aztán körülfogta. Lelke minden érzelmével, mint repkény az élő fát, úgy ölelte őt az azon egyetlen lényt, ki mindene volt a világon, de a fa kidől s a repkény szétkuszálva, eltiporva feküdt a földön...

Margit alig tudott megválni kicsiny otthonától, hol minden-minden anyjára emlékeztette s hol éjjelenként, ha oly egyedül, oly végtelen elhagyatottnak érezte magát, hogy anyja nevét zokogva borult párnáira, meg-meg szólalt mellette az édes, ismerős hang, lelke mehallotta a gyöngéd suttagást, a mint halkán dalolta:

„Ne sirj, ne sirj, oh, árva gyermekem!
Könyed fáj még az égen is nekem.”

S a kis leány lecsendesülve érezte, hogy anyja vele van s megvisszatalálva aludt el és álmában legalább ismét boldog volt.

III.

Margitot apjának nővére, kinek férjét gyámjaul rendelték, vitte el magukhoz.

E férj és nő egymásnak volt teremve s ha igaz, hogy minden egyes ember csak fel körte, míg a sorstól szétvágott, saját másik hozzáillő felét meg nem találja, akkor e házaspárnál tökéletesebb „egész körtét” képviselni sem lehetett, annyira összeillettek vitakozási szenvedélyük által. Mert a nőnek szent meggyőződése volt, hogy csendben nem is lehet élni: „a léleknek kell a zajgás”, a férjnek meg az volt az erős hite, hogy a vitázás szükséges az egészség fentartására: „mert jótékony izgalommal hat az emésztésre” s így ami másokat szétválasztott volna,

őket épen az füzte össze. A pörpatvar iránti közös hajlam szilárdabb kápocs volt köztük, mint másoknál az egymás iránti gyöngéd hajlam.

Margitot mindjárt első megjelenésekor üdvözlét helyett szemrehányásokkal fogadták, amiért nem örömmel jött hozzájuk s míg szegény gyermek, kit addig csak szeretet, béke vett körül, ijedten összeresztent nagybátyja dorgáló szavai s könyek törtek föl szemébe, nagynénje szigorú tekintetétől, azok egymás ellen fordultak és elkezdtek vele is vitatkozni.

A nő kijelentette, hogy Margit azért viseli magát ily nevelés nélkül, mert lelke paragon maradt, szelleme egészen el van hanyagolva Semmi büszke önérték nincs benne, semmi erkölcsi erő, semmi emberi méltóság!

Ez ellen a férj rögtön azt állította, hogy Margitnál nem a szellem, a lélek, de az anyag, a test van egészen elhanyagolva, elkényeztetve.

Nehéz, keserves napokat élt aztán a leánya, kicsiny szíve mindig remegett a feleletől és keblecskéje majd szétszakadt az elfojtott könyektől; míg nem egyszer megcsendült mellette az édes, ismerős hang, mely utószor arra kérte, hogy ne sirjon, most ellenkezőleg a halk altató dal azt susogta:

Oh, jer anyádhoz, édes gyermekem,
Megenyhül bűd, ha itt sírsz keblemen!

S Margit úgy érezte, mintha két gyöngéd kar átfogta volna s ő ott feküdnék ismét, hol soha sem volt boldogtalan: anyja keblén

S akkor a soká visszatartott könyek is kitértek, de e könyek nem voltak égők, fájók, hanem enyhék, jótékonyak, megnyugtatták háborgó szívét s Margit csöndesen álomba sirta magát.

IV.

Kedves gyámjai pedig minden reggel előlről kezdték a vitatkozást; az volt egyetlen foglalkozásuk és valódi odaadással üzték.

Ha a férj távol volt, az otthon maradt nő oly lázas nyugtalansággal várta, mint a szerelmes leány ifjú kedvesét, s ha az aztán megjött, rögtön új erővel kezdtek vitatkozni, mintha csak azt is ki kellene pótolni, mit a rövid távollét alatt elmulasztottak. Mert a szerető férj is csupán azért sietett haza, mivel ott egy mindig csatározás és hozzá egészen méltó ellenfelet talált hűségében; s csupán e tudat tette neki vonzóvá, kívánatosá az otthont.

Margit is kimeríthetetlen tárgy volt, mely felett új érdeklődéssel folytak napról-napra a csatározások. De végre már a szavakkal nem is elégedtek meg, s tettekkel akarták állításait igazságát bizonyítani.

Margitot behívták; nagynénje maga elé állította és büszke fönsséggel arcában, elkezdett egy másfél óráig tartó rögtönzött értekezést, melyben valóságos szellemi olasz-salátává kevert mindent, a mi eszébe jutott: pszichológiát, filozófiát, metafizikát, kormográfát, az absztrakt morált és több efféléit. Szegény gyermek kínos figyelemmel halgatta nagynénjét, addig hallgatta, míg feje egészen elszedült bele; s mikor az végre elhallgatott, Margit egészen kábultan, éppen annyit sejtett e tudományokból, mint a tanítónője; azaz éppen semmit.

Akkor nagybátyja ragadta meg kezét és vitte ki magával a szabadba, a hol addig kellett parancs szóra futkosnia és mindenféle farszto testgyakorlatokat végeznie, míg a kis leány végképp ki nem merült.

S a házastársak e nemes versengése így ment több napig, s Margit nem tudta, mitől rettegen inkább, nagynénje lélekölő tanításaitól-e, vagy pedig a gyámjai által rendezett tornázásoktól, melyek meg testileg gyötörték el.

V.

Egy napon a nő még tudományosabb volt a szokottnál, s az ugynevezett „szellemi képzés“ két óránál is tovább tartott. Margit feje zúgott, fájt s alig bírta nagybátyját követni az „erősítő mozgáshoz“.

Künn hideg északi szél fújt, de a kis leánynak nem volt szabad magát kényeztetni és felöltöt venni, — hadd tanuljon dacolni az idő viszontagságaival, csak úgy lehet erős, edzett S a férj most is, mint mindig, versenyezve nevével a buzgalomban, csak akkor vitte haza, mikor a kis leány lángoló arccal, elfult lélegzettel, a széltől át — meg átfújva — összeroskadott.

A férfi nagyon bosszus volt az elkényeztetett, hitvány gyermekre, kit karon kellett haza vinni, s a ki most, mikor annyi csont és húst elfogyasztott és éppen megerősödött volna, beteg lett, csupa kényességből.

Neje is nagyon felindult Margit ellen, kinek betegsége: — csak egy paragon hagyott, elkényeztetett lélek durva hálátlansága!

— Mennyit fáradtunk vele, mint gondoskodtunk lelki-testi javáról, s végre is minden igyekezetünk hajótörést szenved az ő konokságán! — sopánkodott a nő. — De annak is csak te vagy az oka, — fordult aztán férjéhez, egy ujjeszmétől megkapatva, mert hisz te mindig azzal álltál elő, hogy milyen gyenge, milyen satnya, s aztán mégis addig hurcoltad, farsztoztad a hideg szélben, míg tüdőgyuladást kapott.

— De, te meg az unalomig azt erősítetted, hogy a teste erős, edzett, az egészségi sétatát hát nem árthatnak neki Hanem az, az: a lelke gyöngé, a mit te jól tudtál, mert hisz számtalanszor bizonyítottad, és mégis úgy tulterhelted az eszét tudományokkal, hogy most agyvelőgyuladást kapott.

Margit pedig azalatt a mellékszobában egy pamlagon feküdt a legnagyobb lázban. Forró ajka sóvárogva esdett egy kis vizet, de senki sem adott neki; megtört szeméi hiába kerestek valakit a szobában, mert senki sem volt ott. Egyedül hagyták, elhagyatva feküdt. Anyja leküzdte a halált, hogy ápolhassa, kedves rokonai felé sem néztek, de lármáztak, vitatkoztak felette és a felett, hogy melyik a leghelyesebb nevelési rendszer, melyet egy ily hibákkal és hiányokkal bíró gyermeknél üdvösen lehet alkalmazni. Margit még betegesen sem lehetett békében; pedig a láz is gyötörte; egy ideig csak a hideg falhoz nyomta égő arcát, de végre már úgy sem tűrhette a roppant hőséget. El-elakadó lélegzete olyan volt, mint a tűz; feje lángolt, s úgy érezte, mintha egy nagy szöveget vernének homlokába: minden ütés égő kint okozott és remegett tőle egész teste.

Föltantorgott és kinyitotta az ablakot. A beömlő friss levegő enyhítőleg fogta körül, s a hideg éj úgy vonzotta magához.

Kiment.

S mintha hívta volna valaki, futott a csillagtalán, sötét éjben, előre, mindig előre!

De a betegség elől nem futhatott, a láz vele maradt és verte a tüzes nagy szöveget gyorsan és mindig gyorsabban fájó homlokába.

Margit anyja sirjához menekült. Lehajtottá fejét a fakeresztre, — de az nem volt elég hideg, — meg mélyebbre hajolt hát s mely a sirt borította, a harmatos fübe rejtette égő homlokát.

És akkor ismét hallotta azt az édes, vigaszt hozó hangot, mely most a sirtől zengett fel hozzá és oly gyöngéden, oly hívón susogta:

„Oh, jer anyádhoz, árva gyermekem,
Jó itt pihenni a sirt mélyében!“

S a kis Margit követte a hívást s most együtt nyugszik édes anyjával...

Kutyabőr.

Hajdanta kincs volt a nemes levél,
Ma is kincs a nemesség,
Ha a szívekben él.

Erős kötés volt a nemes levél:
Honért, jogért, hogy hull a hősi vér;
Kötelező volt sok nagy s szent dologra
— Ma hiu lelkek hitvány pávatolla.

Hajdanta fő volt a nemesi kaszt,
S alatta állt a közrend, a paraszt:
Mai napság az emberek
Nemesek vagy — nemtelenek.

Mert hála Isten, nemes emberek
Vannak ma is még,
De e nemesség
Nem egy silány kutyabőről ered.

Az a nemes,
Ki jellemes,
Kinek helyén a szíve-lelke,
Eszményekért szent lánggal telve,
Ki küzd a jóért, munkáskezefárad
S a kutyabőröt meghagyja a kutyának.
Benedek János.

Miért nincsen Gagyan szóló?

Irta: tarcsafalvi PÁLFFY ALADÁR.

Ez bizony már régi história.
Akkor még anno datummal 1792.
irtak Jó idők lehetnek akkor bizonyos, hiszen még Gagyan is termelt szőlő s hiszem, hogy volt olyan jó, mint a bözödi, de azt is elhiszem, hogy a gagyi góbe is olyan szívesen megitta a Zongorba termelt szőlő levét, mint most megcselekszik, ahajt a másik oldalán a bözödiék.

De hát a föld menyen — azt mondta rá Ferkóba — s erre azzal feleltek a tudósok, hogy minden esztendőben jobban-jobban ki is hül.

Lehet is valami kicsi igazuk benne, de hogy nem ezért nincsen Gagyan szőlő, azt bizonyítom én, a aki ismerem históriáját annak.

Akkor hajdanában, költség kimélt szemponyjából mustban adták meg a kapét a gagyi atyafiak, még pedig két annyit a papnak, mint a tanítónak, vagyis félannyit a kántornak, mint a paternek, mert tudvalevőleg pap és pater, kántor és tanító valának egy személy.

Ebben az esztendőben pedig olyan bő szőlőtermés volt Gagyan, hogy a pap és a kántor nem tudtak elég nagy hordókat szerezni, s épen ezért kénytelenek valának egy nagy hordóba összetölteni a kapét, amely a jelen alkalommal must volt.

De hát ezidőben egy más nevezetessége is volt Gagynak, mert még vására is volt ekkor.

Igy határozták el, hogy pénzt szerzendő, eladják közösen a bort s az árát elosztják.

— Nos kántor uram — szólott a pap — az Isten jóvoltából nekünk jutott bort miképpen fogjuk kimérni ama bizonyos közös hordóból?

— Ne gondolja tiszteletes uram, hogy én bennem az ördög lakozna, nem vagyok hajlandó semminémű istentelenségnek elkövetésére, hogy az lelkemnek terhére vegyem tisztelendőségének megcsalását.

— Mert, hogy nem is azért szóltam, mintha feltételezném egy

belső emberről ezen véteknél elkövetését. Csak éppem no, valamely javaslatnak előterjesztését kérem.

— Erre nevezte pedig szegény észbeli tehetségemből amiképpen tellik, azonképpen azt javasolnám, hogy a vásárnak napján a hordónak mindkét végébe csapot tegyünk s az egyik végén a tisztelendő ur, a másik végén pedig az Istennek másik szegény szolgája, már mint én meregetném az én borbéli részemet.

— Igen, de nekem kétannyi dukál...

— Épen erre vonatkozólag is akarnek szólni, hogy tekintettel arra, mert mivelhogy kétszer annyit, illetve engem csak felszer annyit illet meg, úgy gondolnám elintézendőnek, ha én egy ejtelt adnék 1 sustakért s a tisztelendő ur pedig egy ejtelt 2 sustakért, így éppen kétszer annyit kapna mint én.

— Szegénynek nevezett észbeli tehetsége igen szépen működven, ajánlatát elfogadom.

Igy következett be azon eset, hogy a vásáron mindenki az 1 sustakos borból vett s a kántor rakta zsebre az egésznek az árát.

Volt esze a kántornak. De a pap sem hagyta magát. No te kántor, gondla magában a pap, te sem iszol több gagyi bort.

Egyik falu gyűlésében igen megmagyarazta, hogy most már többet nem lesz hideg tél s a szőlőt sem kell eltakarni, amint a tudósok írják. A régi világban pedig szót fogadtak a papnak s bekövetkezett azon állapot, hogy Gagynak összes szőlője elfagyott. S ezóta nincsen Gagyan szőlő, de a pap is elvándorolt más községbe még mielőtt kitavasodott volna. Jobbnak vélte így, mert bizony minden nagy tekinetet mellett is számon kérték volna a szőlőt, mert ő is szeretik a levét még pedig ellenkezően, mint az asszonyt, mert ebben fiatal s borbán az öreget.

KONGNAK A HARANGOK...

Kongnak a harangok,
Szól kesergő ének:
Egy kis lányt utolsó
Utjára kísérek.

... Az utca tulfelén
Egy holt legényt néznek ...
Azt mondják: a szíve
Szakadt meg szegénynek.

R. R.

— A zálogház keletkezése. Egy párisi lap így írja le a zálogházak keletkezésének történetét. A tizenötödik század végén Terniben (Perugiában) egy pap a szöszekből erősen ostromozta az uszorasok szegényletes üzemleit és azt ajánlotta a város gazda polgárainak, hogy alapítsanak egy kölcsönző intézetet, ahol a megszorult embereknek zálog ellenében kamat nélküli kis kölcsönöket adjanak. A ternii polgárok példája nemsokára követőkre talált a legtöbb olaszországi városban. Ezerötszázhatvenhét felé több francia városban is alapítottak hasonló intézeteket nagy eredménnyel. Páris csak ezerhatszázhatvenhét december tizenhetedikén csinált zálogházat a Ruedes Blancs Manteaux egyik házában. Ezt a zálogházat ezerhatszáznyolcvanegyben a Rue Paradis-ra a ma Rue ide Francis-Bourgeois-ra helyezték át, ahol ma is megvan a párisi zálogházak központja.

Eladó háztelek. A néhai özv. Budik Lászlóné örökösei tulajdonát képező, Bethlen-utca 23. házszám alatti épületes beltelek örök áron eladó. Értekezni lehet Lőrinczi Béla községi iskolai tanítónál, a kiskorúak gyámjánál.

LEGDIVATOSABB
NÉVJEGYEKET

OLCSÓ ÁRON KÉSZIT
BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyvnyomtató-intézete Székelyudvarhely

A Liniment. Capsici comp.,
a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller pöttléka.
Ezen elismert kitűnő és fájdalomcsillapító bedörzsölő használt házszer bevásárlásánál, — a mely minden gyógyszerárban kapható, — mindig figyelemmel legyen a „Horgony” védjegyre és a Richter czégre.

- Aki kitűnő étvágyfokozó asztali italt óhajt,
- Aki gyenge, lábadózó,
- Aki idegas, álmatlan,
- Aki vérszegény,
- Aki sovány,
- Aki szoptat,
- Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdekében a kitűnő hatásának elismert

HERCULES
maláta-tápsör
különlegességet inni,

rendkívül tartós és sokáig eláll. Kapható minden nagyobb csemege-, fűszerkereskedésben, kávéházban, vendéglőben és a HERCULES SÖRFÖZDE szétküldési telepén Budapest, Bethlen-tér 3. Árjegyzék ingyen. Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel. Főraktár
Fennengel Gyula fűszer- és csemege-üzletében és SÜKÖSD MIKLÓS „Budapest” szállodájánál.

Monogram - pecsétnyomók.
bélyegzők, ruhajelző eszközök, bélyegző-festékek és állandó festékpárnák dobozokban, mindenféle jelző-készülékek, címtáblák legelőnyösebben kaphatók

Betegh Pál és Társa
könyv-, papír-, író- és rajzszerszerezkedésben
Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 15.

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető eleme.
Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, egyjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál,
tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 41. sz.
ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és ólson eszközölnek hirdetések és reklámok az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

OLCSÓ és jó BUTOR

bevásárlási forrás.
GYARMATHY ISTVÁN
épület- és butorasztalosnál
Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt

BÁMULATOS OLCSÓSÁGU KÉPES LEVELEZŐLAPOK
melyek az ezredéves kiállítás főbb nevezetességeit, hazánk nagyobb városait, vidékeit és a történelemből vett eseményeket ábrázolják, előnyös és nagy vételnél fogva bámulatos olcsón
2 darab egy krajcár
Udvarhelymegyében csakis
Betegh Pál és Társa papírkereskedésben Székelyudvarhelyen kapható, ahol óriási választék áll különféle művészi táj- és helyi képes lapokból a n. é. közönség rendelkezésére.
Hetenként ajándékok képes levelezőlapokban!

Utánzatoktól óvakodjunk!
Az alantú címke, a „MILLY” szó, valamint a „NAP” védjegy törvényileg vannak védve.
Milly Gyertya
Sarg F. A. Fia és Társa, Bocz-palota, Székelyudvarhely, Kossuth-utca 24.
Gramm 1 és 2 rendű minden szál gyertya „MILLY” és a „NAP” védjeggyel van ellátva.
Családok és az a szó „Milly” törvényileg védve. Utánzatoktól óvakodjunk.

NAPTÁRAK!
AZ 1906. ÉVRE
már megjelentek és kaphatók
BETEGH PÁL ÉS TÁRSA
könyv, zenemű- és papírárukereskedésében
Előjegyzési naptár . . 60 fillér.
Erdélyi képes naptár. 60 „
Az erdélyi vásárok legpontosabb jegyzékével.

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pöttléka
egy régióknak bizonyított házszer, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvénynél, csúznál és meghűtéseknel** bedörzsölésként használva.
Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter czéggel van ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegeken 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapestben.
Richter gyógyszerár
az „Arany oroszlánhoz”, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Iszákosság nincs többé!
Kívánatra bárkinék bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szesz italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.
A COZAPOR többet ér, mint a világ mindegyik szobeszéde a tartózkodásról, mert csodabírási ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szesz italát.
A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető méla csak nem is sejt, mi okozta javulását.
COZA a családok ezreit békítette ki ismét sok ezer férfit a szegény és becselenségtől, megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra és szellemiséghez segített és nagyon sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.
Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba-adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.
INGYEN PRÓBA 186. SZ.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek, (Levelek 25 fill., lev. lapok 10 fillérrel bérmentesítendők.)
COZA INSTITUTE
(Dept. 186.)
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Kedvező alkalom a legolcsóbb bevásárlásra!
NAGY ALKALMI VÁSÁR!
Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására, hozni, hogy üzletemet a jövő év elején a Fröhlich Testvérek újonnan épült házába szándékozom áthelyezni, ennélfogva elhatároztam, hogy az üzletemben levő árukat, u. m. mindennemű porcellán- és üveggészleteket, tejes, fehér- és ebédli **szervizeket és edényeket, evőeszközöket**, mindennemű fali, asztali, ebédli függő, luszter és éjjeli **lámpákat, kina-ezüst** disztárgyakat, fali, asztali és zseb **tükröket, majolika** vázák és disztárgyak, dohány- és oldaltárcák és pénzes erszényeket, óvodás és iskolás gyermekeknek iskola-táskák, bevásárlási táskák és kosarakat, **sétapálcákat**, fog-, haj- és ruha-**keféket**, dominó, sakkjáték és egyéb **társasjátékokat**, asztali és állványos **dohányzó-készleteket**, ecet-, olaj- és sótartókat, **Gyermek-babukat**, pipere-cikkeket, pipere **szappanokat** gipsz-alakokat és számtalan itt fel nem sorolt tárgyakat **bámulatos olcsó áron kiárusítom!!**
Midőn ezen körülményről a n. é. közönséget tisztelettel értesítem, egyúttal b. pártfogósát kérem kiváló tisztelettel
Szentpétery Gergely.
Csak rövid ideig! Ragadjuk meg az alkalmat!

PÉCSI SÁMUEL
BUDAPEST, VI. ker. Gyár-utca 48. szám.

Benzin-motorok és gazdasági gépek gyári raktára. Benzin-motorok, benzin-lokomobilok és cséplőkészletek, nyersolaj-motorok, szivógáz-motor-berendezések és mindennemű gazdasági gépek.
Elsőrendű gyártmányok, mérsékelt árak és kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék ingyen. — Közvetítők díjazatlanak.

Gyertyántfy J. fiai vasnagyszerkedésében Székelyudvarhelyen.
Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Egy ház telekkel együtt igen olcsón eladó. Van benne 3 szoba, konyha stb. melléképületek. Gim a kiadóhivatalban

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza
 Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Fűszer, porcellán- és üvegkereskedés!

Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!
 — Üvegenként csak 3 fillér. —
 Ezen természetes ásványvizet kitűnő eredménnyel használják: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendellenességeiben, az epekövek eltakarítását szembe-tintően könnyíti, a bélhurut minden ne-mében, a nyálkás aranyérben, hasszervi dugulásokban, húgykö képződéseiben, mezes húgyárban, görvély- és mirigyda-gokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkitűnőbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Heten-kint háromszor friss töltés! — Raktár SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Aki társat, pénzt, kölcsönt stb. keres, o o o o o o
Aki gyorsan és előnyösen házat-birtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar,
Aki bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o
Aki lakást, üzletet, birtokot stb. bérbe venni vagy adni kíván, o o o o o o
biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi

„SZÉKELY-UDVARHELY” apró hirdetés rovatát.

Üti bördök a legnagyobb választékban.

NAGY KARÁCSONI VÁSÁR!

Mélyen leszállított árak mellett!

December hó végéig, esetleg míg a készlet tart.
 85—120 cm ruha gyapju-posztók ezelőtt 55 és 1 frt 20, most 35 és 60 kr
 120 cm. széles Angol ruha-posztó ezelőtt 1 frt 25 és 1 frt 40, most 56, 75, 85 és 95 krajcar.
 Divatos blousnak valók 2—3 metres darabban most 75, 85, 1 és 1 frt 20-ig.
 Merina Delam szövet ezelőtt 40 kr., most csak 28 kr.
 Finom francia gyapju Delam ezelőtt 90, most 55 és 65 kr.
 Elsőrendű sport flanel 13 kr.
 1 vég 23 métr kitűnő angol flanel vászon ezelőtt 9 frt. 50, most 5 frt.
 1 vég 14 mtr 150 cm. lepedő-vászon ezelőtt 9 frt 80, most 6 frt 50 kr.

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban

KARÁCSONI ÉS UJÉVI VÁSÁR

Karácsoni és ujévi üdvözetek!

Helybeli színes és más művészi képes levelezőlapok, üdvözlő-kártyák nagy választékban vannak.

NÉVJEGYEK a legújabb divat szerint, olcsó áron már most megrendelhetők.

Litografált névjegyek!

Névjegy - borítékok!

LEVÉLPAPIROK

diszes dobozokban óriási választékban, minden igényeknek megfelelő minőségben.

HEGEDÜK hurok és mindenféle felszerelések. Fonográfok és gramfonok s ezekhez hengerek, lemezek és tük.

Mesés- és képeskönyvek elbeszélések, regények és diszművek diszes sorozatai.

Olcsó és diszes emléktárgyak!

Pénzes tárcák és erszények, szivar-, szivarka-, dohánytárcák és szelencék nagy választékban.

Diszes iskolai táskák, szijjak **KÉZITÁSKÁK** tolltartók nagy választékban.

Írószerek, tolldobozok, diszes zsebben hordható és íróasztali

TENTATARTÓK,

valamint más szebbnél szebb emlék tárgyak.

RAJZESZKÖZÖK

Festékek, rajzminták, rajztömbök nagy választékban. — Színes ironok mindenféle változatban.

EMLÉK-KÖNYVEK

fénykép- és levelezőlap-albumok jegyzékkönyvecskek (notes) diszes kiállításban kaphatók.

„SZÉKELY-UDVARHELY”

Udvarhelyvármegye egyetlen tiszta 48-as függetlenségi politikai lap kiadóhivatala mutatványszámot bárhova ingyen és bérmentve küld. Aki most egy negyedévre előfizet, a folyó évben díjmentesen kapja ezt a szókimondó, közkezdveltségben álló hirlapot.

NÉVJEGYEK, DISZLEVÉLPAPIROK

MESÉS- ÉS EMLÉKKÖNYVEK, ALBUMOK

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA SZÉKELYUDVARHELY

A DRAGOMÁN CÉG

tisztelettel tudatja a nagyérdemű közönséggel, hogy a Frölich-féle újonnan épült üzletek baloldali részén a legnagyobb igényeknek megfelelő

KARÁCSONI ÉS UJÉVI BAZÁRT

nyitott. Valamint tisztelettel tudatja azt is, hogy a Kossuth-utcai főüzletében is minden néven nevezendő cikkek a legnagyobb választékban

A LEGMÉRSEKELTEBB ÁRON SZEREZHETŐK BE.